

***LINGUA CASTELÁ E
LITERATURA***

**PROGRAMACIÓNS
DO CURSO 2022-2023**

IES FERNANDO ESQUÍO, XUVIA-NEDA

(A CORUÑA)

Contido

1. INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN.....	3
1.1. <u>INTRODUCCIÓN.....</u>	<u>3</u>
1.2. CONTEXTUALIZACIÓN.....	4
2. <u>CONTRIBUCIÓN DE LINGUA CASTELÁ E LITERATURA AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVE.....</u>	<u>5</u>
3. <u>OBXECTIVOS.....</u>	<u>11</u>
3.1. <u>OBXECTIVOS XERAIS DA ESO.....</u>	<u>11</u>
3.2. <u>OBXECTIVOS XERAIS DE BACHARELATO.....</u>	<u>12</u>
4. <u>CONCRECIÓN DOS ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE CURRICULARES.....</u>	<u>14</u>
4.1. Temporalización.....	14
4.2. Grao mínimo de consecución para superar a materia.....	44
4.3. <u>Procedementos e instrumentos de avaliación.....</u>	<u>49</u>
5. <u>CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS QUE REQUIRE A MATERIA.....</u>	<u>50</u>
6. <u>MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS.....</u>	<u>51</u>
7. <u>CRITERIOS SOBRE A AVALIACIÓN, CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNADO.....</u>	<u>52</u>
7.1. <u>CRITERIOS SOBRE A AVALIACIÓN.....</u>	<u>52</u>
7.2. <u>CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN.....</u>	<u>52</u>
7.3. <u>PROMOCIÓN DO ALUMNADO.....</u>	<u>55</u>
8. INDICADORES DE LOGRO PARA EVALUAR O PROCESO DE ENSINO E A PRÁCTICA DOCENTE.....	56
9. <u>ORGANIZACIÓN DAS ACTIVIDADES DE SEGUIMIENTO, RECUPERACIÓN E AVALIACIÓN DAS MATERIAS PENDENTES.....</u>	<u>56</u>
10. <u>DESEÑO DA AVALIACIÓN INICIAL E MEDIDAS INDIVIDUAIS E COLECTIVAS QUE SE PODEN ADOPTAR COMO CONSECUENCIA DOS SEUS RESULTADOS.....</u>	<u>58</u>
11. <u>MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE.....</u>	<u>59</u>
12. <u>CONCRECIÓN DOS ELEMENTOS TRANSVERSAIS.....</u>	<u>60</u>
13. <u>ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES.....</u>	<u>62</u>
14. <u>MECANISMOS DE REVISIÓN, AVALIACIÓN E MODIFICACIÓN DAS PROGRAMACIÓNS DIDÁCTICAS EN RELACIÓN COS RESULTADOS ACADÉMICOS E PROCESOS DE MELLORA.....</u>	<u>63</u>
15. <u>INFORMACIÓN AO ALUMNADO E ÁS FAMILIAS.....</u>	<u>65</u>

1. INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN.

1.1. INTRODUCCIÓN

A educación plurilingüe e intercultural considera, con carácter xeral, a aprendizaxe de todas as linguas e culturas e, de xeito específico, os distintos enfoques transversais e integradores no seu ensino e aprendizaxe. A súa finalidade é retirar barreiras artificiais entre as linguas, encerradas tradicionalmente nos sistemas escolares en compartimentos estancos, e promover o uso integral do repertorio lingüístico, discursivo, estratéxico e intercultural que posúe o alumnado e que vai adquirindo ao longo das súas diversas experiencias lingüísticas dentro e fóra do ámbito educativo.

No contexto escolar, a aprendizaxe das linguas está dirixido ao logro de obxectivos similares, aínda que con diferentes niveis de dominio. Por iso, un estudo integrado de todas as linguas posibilita, por unha banda, que os contidos, os procesos e as estratexias que se traballan nunha lingua sexan igualmente utilizados nas actividades lingüísticas de comprensión e produción nas demais linguas e, doutra banda, que se poida focalizar; no proceso de ensino e aprendizaxe, nos elementos diferenciadores e en todos aqueles aspectos que teñen incidencia directa na capacidade de comunicarse adecuadamente.

No caso das áreas de Lingua Castelá e Literatura e de Lingua Galega e Literatura, os currículos presentan contidos similares en gran medida, e unha distribución igualmente similar en cada un dos cursos que conforman a educación secundaria obrigatoria e o bacharelato. Evidentemente, cada lingua ten as súas características propias, que requiren un tratamento e un traballo específicos, pero hai determinados aspectos do currículo que, pola afinidade ou similitude que presentan ambas áreas, precisan de ser tratadas de xeito conxunto, ben ser presentados nunha soa lingua, ben ser traballados e practicados en cada unha delas, e utilizar a mesma terminoloxía nas dúas linguas para non dificultar innecesariamente o proceso de aprendizaxe do alumnado. Xa que logo, desde o Departamento de Lingua Castelá, xunto co de Lingua Galega, traballaremos un currículo integrado, que transcenda as linguas nas que o alumno sexa capaz de comunicarse. Esta coordinación tamén se levará a cabo cos profesores de linguas estranxeiras, para evitar igualmente a repetición de contidos e unificar terminoloxías. Non podemos esquecer que o achegamento ás linguas estranxeiras prodúcese, na maior parte dos casos, partindo das linguas próximas, a materna e ambientais.

En definitiva, todas as materias lingüísticas perseguen o obxectivo último de contribuír á formación de cidadáns cunha competencia comunicativa que lles permita interactuar satisfactoriamente en todos os ámbitos que forman ou van formar parte da súa vida. Isto esixe unha reflexión sobre os mecanismos de usos orais da súa propia lingua, e doutras linguas que estudan e coñecen, e a capacidade de interpretar e valorar o mundo, de formar as súas opinións, propias, claras e fundamentadas; e de gozar, a través de lectura crítica de obras literarias.

A materia de Lingua castelá e Literatura ten como obxectivo o desenvolvemento da competencia comunicativa do alumnado, entendida en todas as súas vertentes: pragmática, lingüística, sociolingüística e literaria. Por iso, de modo xeral, e como en cursos anteriores, trataremos de ampliar a capacidade de comprensión e expresión verbal do alumno, co fin de levalo a adquirir un dominio suficiente da linguaxe como medio de comunicación que atende a unha finalidade, expresión de sentimentos e coñecementos, tanto na súa vertente escrita como na oral. En estreita relación con este traballo intentarase conducir ao alumno tanto ao coñecemento e interpretación de textos e obras literarias, máxima expresión das posibilidades da linguaxe, como á doutros textos, continuos ou descontínuos, que forman parte da vida cotiá.

1.2. CONTEXTUALIZACIÓN

PROFESORES QUE IMPARTEN A MATERIA

Este curso o Departamento de Lingua Castelá e Literatura está formado polas dúas profesoras con destino definitivo no centro, que se relacionan a continuación, e por un profesor de Lingua galega:

VEIGUELA FERNÁNDEZ, MARTA Xefa de Departamento imparte as materias de Lingua castelá e Literatura en:

- 1º ESO-B
- 2º ESO-A
- 4º ESO-A
- 4º ESO-B
- 2º Bacharelato-A
- 2º Bacharelato- B

PARIS FRAGA, MARÍA DOLORES imparte a materia de Lingua castelá e Literatura en:

- 1º ESO-B
- 2º ESO- A
- 3º ESO-A
- 3º ESO-B
- 1º Bacharelato-A
- 1º Bacharelato-B

RODRÍGUEZ LÓPEZ, SAMUEL, profesor do Departamento de Lingua galega e Literatura, imparte seis horas de reforzo da materia de Lingua castelá e Literatura a alumnos , repartidas da seguinte maneira:

- 1º ESO A e 1º ESO B (3 horas semanais)
- 2º ESO A e 2º ESO B (3 horas semanais)

CARACTERÍSTICAS DO CENTRO DE TRABALLO E GRUPO

O IES Fernando Esquíó é un centro situado no Concello de Neda, nunha contorna semiurbana, pero na área metropolitana da cidade de Ferrol. O centro imparte ensinos de ESO, Bacharelato e FPB. O número de alumnos estabilizouse os últimos anos ao redor dos 200 alumnos, e ten un persoal en torno aos 30 profesores, dous bedeis e un administrativo.

O alumnado pertence a unha clase media ou media-baixa. En xeral, a actitude dos alumnos é boa, con baixa conflitividade e niveis de socialización aceptables. O interese destes pola materia, en xeral, non é moi elevado e mostran bastantes carencias a nivel ortográfico e de comprensión e expresión textual.

2. CONTRIBUCIÓN DE LINGUA CASTELÁ E LITERATURA AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVE.

ESO

Na **descrición do modelo competencial** inclúese o marco de descritores competenciais, no que aparecen os contidos reconfigurados desde un enfoque de aplicación que facilita o adestramento das competencias; recordemos que estas non se estudan, nin se ensinan: adéstranse. Para iso, é necesaria a xeración de tarefas de aprendizaxe que permita ao alumnado a aplicación do coñecemento mediante metodoloxías de aula activas.

Abordar cada competencia de xeito global en cada unidade didáctica é imposible; debido a iso, cada unha destas divídese en **indicadores de seguimento** (entre dúas e cinco por competencia), grandes alicerces que permiten describila dun xeito máis preciso; dado que o carácter destes é aínda moi xeral, o axuste do nivel de concreción esixe que devanditos indicadores divídanse, á súa vez, no que se denominan **descritores da competencia**, que serán os que «describan» o grado competencial do alumnado. Por cada indicador de seguimento atoparemos entre dous e catro descritores, cos verbos en infinitivo.

En cada unidade didáctica cada un destes descritores concrétese en **desempeños competenciais**, redactados en terceira persoa do singular do presente de indicativo. O desempeño é o aspecto específico da competencia que se pode adestrar e avaliar de xeito explícito; é, xa que logo, concreto e obxetivable. Para o seu desenvolvemento, partimos dun marco de descritores competenciais definido para o proxecto e aplicable a todas as materias e cursos da etapa.

Respectando o tratamento específico nalgunhas áreas, os **elementos transversais**, tales como a comprensión lectora, a expresión oral e escrita, a comunicación audiovisual, as tecnoloxías da información e a comunicación, o emprendemento e a educación cívica e constitucional, traballaranse desde todas as áreas, posibilitando e fomentando que o proceso de ensino-aprendizaxe do alumnado sexa o máis completo posible.

Por outra banda, o desenvolvemento e a aprendizaxe dos **valores**, presentes en todas as áreas, axudarán a que os nosos alumnos e alumnas aprendan a desenvolverse nunha sociedade ben consolidada na que todos podamos vivir, e en cuxa construción colaboren.

A diversidade dos nosos alumnos e alumnas, cos seus estilos de aprendizaxe diferentes, hanos de conducir a traballar desde as **diferentes potencialidades** de cada un deles, apoiándonos sempre nas súas fortalezas para poder dar resposta ás súas necesidades. Na **área de Lingua Castelá e Literatura** incidiremos no adestramento de todas as competencias de xeito sistemático facendo fincapé nos descritores máis afíns á área.

Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía

Desde a área de Lingua Castelá e Literatura desenvólvense de forma xeral varios aspectos desta competencia, xa que as análises das estruturas morfolóxicas, sintácticas e textuais supoñen un adestramento do razoamento lóxico, e a súa sistematización, a aplicación dun método rigoroso. Doutra banda, a variedade tipolóxica e temática dos textos pon en contacto a área coa relación do home coa realidade, o mundo científico e a contorna medioambiental.

Así, ademais dos descritores da competencia que se traballan puntualmente nas unidades, destacamos os seguintes:

- Tomar conciencia dos cambios producidos polo home na contorna natural e as repercusións para a vida futura.
- Aplicar métodos científicos rigorosos para mellorar a comprensión da realidade circundante.
- Aplicar estratexias de resolución de problemas a situacións da vida cotiá.

Comunicación lingüística

A competencia en comunicación lingüística adéstrase de xeito explícito no propio ámbito curricular; xa que logo, poderíamos incluír calquera dos descritores de devandita competencia. Con todo, e dado que se explicitan nas unidades segundo a relevancia que teñen en cada unha delas, resáltanse aquí aqueles que favorecen a súa transversalidade.

Destacamos, pois, os descritores seguintes:

- Comprender o sentido dos textos escritos e orais.
- Expresarse oralmente con corrección, adecuación e coherencia.
- Respetar as normas de comunicación en calquera contexto: quenda de palabra, escoita atenta ao interlocutor...
- Manexar elementos de comunicación non verbal, ou en diferentes rexistros nas diversas situacións comunicativas.

Competencia dixital

A área de Lingua Castelá e Literatura debe contribuír ao adestramento da competencia dixital, tan relevante e necesaria no contexto actual. O uso das novas tecnoloxías supón un novo modo de comunicación cuxo ámbito haberá que adestrar de xeito sistemático. A produción de procesos comunicativos eficaces nos que se empregan os contidos propios da materia é alicerce esencial para o desenvolvemento da competencia dixital nos alumnos.

Para iso, nesta área, traballaremos os seguintes descritores da competencia:

- Empregar distintas fontes para a procura de información.
- Seleccionar o uso das distintas fontes segundo a súa fiabilidade.
- Elaborar información propia derivada da información obtida a través de medios tecnolóxicos.
- Comprender as mensaxes que veñen dos medios de comunicación.
- Utilizar as distintas canles de comunicación audiovisual para transmitir informacións diversas.
- Manexar ferramentas dixitais para a construción de coñecemento.
- Aplicar criterios éticos no uso das tecnoloxías.

Conciencia e expresións culturais

A expresión lingüística e o coñecemento cultural que se adquire a través da literatura facilitan desde a área o desenvolvemento desta competencia. A verbalización de emocións e sentimentos sobre as manifestacións literarias ou artísticas, as creacións propias, o coñecemento do acervo literario... fan desta área unha canle perfecta para adestrar a competencia.

Traballamos, logo, os seguintes descritores:

- Mostrar respecto cara ao patrimonio cultural mundial nas súas distintas vertentes e cara ás persoas que contribuíron ao seu desenvolvemento.
- Valorar a interculturalidade como unha fonte de riqueza persoal e cultural.
- Expresar sentimentos e emocións desde códigos artísticos.
- Apreciar a beleza das expresións artísticas e das manifestacións de creatividade e gusto pola estética no ámbito cotián.
- Elaborar traballos e presentacións con sentido estético.
-

Competencias sociais e cívicas

Traballar con outros, descubrir as diferenzas e establecer normas para a convivencia favorece o desenvolvemento das competencias sociais e cívicas. Desde o uso da lingua para consensuar, establecer e cumprir regras de funcionamento ata o seguimento das normas de comunicación pódese adestrar en Lingua Castelá e Literatura esta competencia. Por outra banda, a contextualización da comunicación lingüística e literaria propia do área e a importancia da crítica textual fan fundamental o traballo desta competencia.

Para iso adestraremos os seguintes descritores:

- Coñecer as actividades humanas, adquirir unha idea da realidade histórica a partir de distintas fontes e identificar as implicacións que ten vivir nun Estado social e democrático de dereito referendado por unha constitución.
- Desenvolver capacidade de diálogo cos demais en situacións de convivencia e traballo e para a resolución de conflitos.
- Mostrar disponibilidad para a intervención activa en ámbitos de participación establecidos.
- Recoñecer riqueza na diversidade de opinións e ideas.
- Aprender a comportarse desde o coñecemento dos distintos valores.

Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

O adestramento do sentido de iniciativa e espírito emprendedor é de vital importancia en calquera contexto educativo porque favorece a autonomía dos alumnos e o desenvolvemento de habilidades persoais para emprender accións innovadoras en contextos académicos que logo se poderán extrapolar a situacións vitais. No propio estudo da asignatura, os alumnos e as alumnas deben recoñecer os seus recursos e adquirir hábitos que lles permitan superar dificultades no traballo e na consecución de metas establecidas.

Os descritores que priorizaremos son:

- Optimizar os recursos persoais apoiándose nas fortalezas propias.
- Asumir as responsabilidades encomendadas e dar conta delas.
- Ser constante no traballo, superando as dificultades.
- Dirimir a necesidade de axuda en función das dificultades da tarefa.
- Xestionar o traballo do grupo, coordinando tarefas e tempos.
- Xerar novas e diverxentes posibilidades desde coñecementos previos do tema.
- Optimizar o uso de recursos materiais e persoais para a consecución de obxectivos.
- Mostrar iniciativa persoal para iniciar ou promover accións novas.

Aprender a aprender

A competencia pódese desenvolver na área fomentando tarefas que permitan que o alumno ou a alumna se recoñeza a si mesmo como aprendiz para a mellora dos seus procesos de aprendizaxe. Neste sentido, Lingua Castelá e Literatura préstase especialmente a iso, xa que é unha área que favorece os procesos metacognitivos e a adquisición de estratexias e estruturas de aprendizaxe extrapolables a outras áreas e contextos.

Trabállanse os seguintes descritores de xeito prioritario:

- Identificar potencialidades persoais como aprendiz: estilos de aprendizaxe, funcións executivas...
 - Xestionar os recursos e motivacións persoais en favor da aprendizaxe.
 - Xerar estratexias para aprender en distintos contextos de aprendizaxe.
 - Aplicar estratexias para a mellora do pensamento creativo, crítico, emocional, interdependente...
 - Desenvolver estratexias que favorezan a comprensión rigorosa dos contidos.
-
- Seguir os pasos establecidos e tomar decisións sobre os pasos seguintes en función dos resultados intermedios.
 - Tomar conciencia dos procesos de aprendizaxe.

BACHARELATO

Tal e como se describe na LOMCE, todas as áreas ou materias do currículo deben participar no desenvolvemento das distintas competencias do alumnado. Estas, de acordo coas especificacións da lei, son:

1º Comunicación lingüística.

2º Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.

3º Competencia dixital.

4º Aprender a aprender.

5º Competencias sociais e cívicas.

6º Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.

7º Conciencia e expresións culturais.

A programación de Lingua e Literatura de 1º de Bacharelato pretende que os alumnos e as alumnas adquiran as habilidades necesarias para facer efectiva a comunicación no nivel persoal, académico, social e profesional. Para iso, ademais da comunicación lingüística, propia da materia e a conciencia e expresións culturais, relacionada especialmente coa literatura, en todas as unidades desenvólvense outras competencias inherentes á propia aprendizaxe como son aprender a aprender e sentido de iniciativa e espírito emprendedor, e a competencia dixital, relacionada coa procura de información.

A competencia fundamental que desenvolve é, xa que logo, a **comunicación lingüística**. A través dos contidos, lecturas e actividades propostas ao longo do curso búscase que o alumnado sexa competente en; a) a comprensión oral e a comprensión escrita mediante a escoita e a lectura de textos de diversa índole e a escoita atenta das explicacións nas situacións comunicativas da aula e b) a expresión oral e a expresión escrita mediante a elaboración de textos propios orais ou escritos cun vocabulario e unhas estruturas lingüísticas precisos e de forma coherente e adecuada a cada situación comunicativa.

A **competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía** están presentes naquelas unidades nas que se traballan textos relacionados co medio ambiente e a ciencia.

A **competencia dixital** implica a utilización de medios dixitais que o alumnado de Lingua e Literatura precisará para solicitar información de dicionarios e enciclopedias e obter datos concretos sobre autores e obras, así como para ampliar os contidos ou traballar os medios de comunicación.

O carácter abstracto dunha gran parte dos contidos que se traballan en Lingua implica unha necesaria xestión dos estilos de aprendizaxe e os recursos e motivacións persoais, e un desenvolvemento das estratexias de comprensión por parte do alumnado. Así mesmo, os estudantes enfróntanse ao seguimento dunha aprendizaxe pautado e á reflexión creativa, crítica e emocional, especialmente nas análises e comentarios dos textos. Para rematar, a posibilidade de autoavaliar os obxectivos de aprendizaxe e de tomar conciencia dos procesos de aprendizaxe están sempre presentes nas actividades de repaso e nos resumos. Todo iso fai que a competencia **aprender a aprender** se traballe en practicamente todos os apartados de cada unidade.

O alumnado adquire **competencias sociais e cívicas** a través do recoñecemento e o respecto da diversidade de ideas e opinións nos traballos de tipo colaborativo de diálogo e debate e das vertidas, especialmente, nos ensaios e nos artigos de opinión. Por outra banda, os alumnos e as alumnas deberán

establecer unha escala de valores desde a que emitir xuízos críticos e fundamentados sobre os textos, incluídas as mensaxes publicitarias. Traballarán tamén esta competencia ao valorar a riqueza cultural da realidade plurilingüe de España e ao establecer a relación da realidade histórica e a literatura.

O **sentido de iniciativa e espírito emprendedor** faise patente en todas as actividades que requiren achega de ideas, análise sistemática, aplicación do apreso para xerar novas posibilidades, creación de textos, elección de recursos, etc. Así, o alumnado adquire esta competencia en especial participando nas actividades motivadoras do inicio da unidade, resolvendo cuestións lingüísticas, construíndo oracións, realizando as análises de texto pautados, creando textos propios ou achegándose aos recursos diversos que se ofrecen na rede. A materia contribúe especialmente ao fomento da apreciación cultural e a educación do gusto que desenvolve a competencia **conciencia e expresións culturais**. Por unha banda, o libro ofrece unha gran cantidade de textos de tipoloxía variada e de autores recoñecidos para traballar os contidos do curso, cuxa temática, ademais, relaciónase con temas que van desde o patrimonio natural ou científico ata a interculturalidade. Por outro, a Literatura invita ao alumnado a entrar en contacto directo con obras e autores de diversos xéneros e de valor universal sobre os que se dan as pautas e os contextos para a súa mellor comprensión, o que supón un acicate para que os estudantes se acheguen con sensibilidade e agrado ao patrimonio literario.

Nos seguintes cadros se recolle a relación daqueles **ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE** que desde a nosa materia contribuirán ao desenvolvemento das competencias craves. Polo tanto, estes estándares serán avaliados e cualificados para construír o **PERFIL COMPETENCIAL** dos nosos alumnos en todos os niveis de Secundaria e Bacharelato.

CURSO: 2º ESO

CCL	CMCCT	CD	CSC	CSIE	CAA	CCEC
LCLB1.1.1. LCLB1.2.4 LCLB1.5.1 LCLB2.4.2 LCLB3.1.2. LCLB3.3.1 LCLB4.1.1.	LCLB2.2.2. LCLB2.5.3.	LCLB2.3.1 LCLB2.5.3.	LCLB1.6.2. LCLB4.3.1	LCLB1.4.1. LCLB2.4.1.	LCLB1.2.3. LCLB3.9.1. LCLB4.4.2	LCLB2.1.3. LCLB2.5.2.

CURSO 4º ESO

CCL	CMCCT	CD	CSC	CSIE	CAA	CCEC
LCLB1.2.1. LCLB1.4.2. LCLB2.2.1. LCLB2.5.3 LCLB2.5.4. LCLB3.4.2. LCLB3.9.2. LCLB4.4.1.	LCLB2.1.3 LCLB3.6.2.	LCLB1.6.1. LCLB3.5.1. LCLB4.6.3.	LCLB1.7.3. LCLB2.2.2. LCLB3.10.2.	LCLB4.1.3 LCLB4.6.2	LCLB1.2.6. LCLB2.2.6 LCLB2.5.4. LCLB2.6.4. LCLB4.5.2.	LCLB1.8.1. LCLB4.1.2

CURSO 2º BAC

CCL	CMCCT	CD	CSC	CSIE	CAA	CCEC
LCL2B2.3.2. LCL2B2.1.1. LCL2B2.1.3. LCL2B2.1.4. LCL2B3.3.1. LCL2B3.5.1. LCL2B4.4.1	LCL2B1.4.3.	LCL2B1.4.2. LCL2B2.3.2.	LCL2B3.2.2. LCL2B3.9.1. LCL2B4.3.1	LCL2B3.5.2	LCL2B2.1.2. LCL2B3.6.6. LCL2B4.5.1	LCL2B4.2.1.

3.OBXECTIVOS.

3.1. OBXECTIVOS XERAIS DA ESO.

A Educación Secundaria Obrigatoria contribuirá a desenvolver nos alumnos e as alumnas as capacidades que lles permitan:

- a) Asumir responsablemente os seus deberes; coñecer e exercer os seus dereitos no respecto aos demais; practicar a tolerancia, a cooperación e a solidariedade entre as persoas e grupos; exercitarse no diálogo afianzando os dereitos humanos e a igualdade de trato e de oportunidades entre mulleres e homes, como valores comúns dunha sociedade plural, e prepararse para o exercicio da cidadanía democrática.
- b) Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.
- c) Valorar e respectar a diferenza de sexos e a igualdade de dereitos e oportunidades entre eles. Rexeitar a discriminación das persoas por razón de sexo ou por calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social. Rexeitar os estereotipos que supoñan discriminación entre homes e mulleres, así como calquera manifestación de violencia contra a muller.
- d) Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións cos demais e resolver pacificamente os conflitos, así como rexeitar a violencia, os prexuízos de calquera tipo e os comportamentos sexistas.
- e) Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información para, con sentido crítico, incorporar novos coñecementos. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.
- f) Concibir o coñecemento científico como un saber integrado, que se estrutura en distintas disciplinas, así como coñecer e aplicar os métodos para identificar os problemas nos diversos campos do coñecemento e da experiencia.
- g) Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza nun mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.
- h) Comprender e expresar con corrección, oralmente e por escrito, na lingua castelá e, si houbera, na lingua cooficial da comunidade autónoma, textos e mensaxes complexas, e iniciarse no coñecemento, a lectura e o estudo da literatura.

- i) Comprender e expresarse nunha ou máis linguas estranxeiras de xeito apropiado.
- j) Coñecer, valorar e respectar os aspectos básicos da cultura e a historia propias e dos demais, así como o patrimonio artístico e cultural.
- k) Coñecer e aceptar o funcionamento do propio corpo e o dos outros, respectar as diferenzas, afianzar os hábitos de coidado e saúde corporais e incorporar a educación física e a práctica do deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social. Coñecer e valorar a dimensión humana da sexualidade en toda a súa diversidade. Valorar criticamente os hábitos sociais relacionados coa saúde, o consumo, o coidado dos seres vivos e o medio ambiente, e contribuír así á súa conservación e mellora.
- l) Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das distintas manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación.

3.2. OBXECTIVOS XERAIS DE BACHARELATO.

No marco da LOMCE, o Bacharelato ten como finalidade proporcionar ao alumnado formación, madurez intelectual e humana, coñecementos e habilidades que lles facultan para desenvolver funcións sociais e incorporarse á vida activa con responsabilidade e competencia. Así mesmo, capacitará ao alumnado para acceder á educación superior.

O Bacharelato contribuirá a desenvolver nos alumnos e as alumnas as capacidades que lles permiten:

- a) Exercer a cidadanía democrática, desde unha perspectiva global, e adquirir unha conciencia cívica responsable, inspirada polos valores da Constitución española así como polos dereitos humanos, que fomente a corresponsabilidade na construción dunha sociedade xusta e equitativa.
- b) Consolidar unha madurez persoal e social que lles permita actuar de forma responsable e autónoma e desenvolver o seu espírito crítico. Prever e resolver pacificamente os conflitos persoais, familiares e sociais.
- c) Fomentar a igualdade efectiva de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, analizar e valorar criticamente as desigualdades existentes e impulsar a igualdade real e a non discriminación das persoas con discapacidade.
- d) Afianzar os hábitos de lectura, estudo e disciplina, como condicións necesarias para o eficaz aproveitamento da aprendizaxe, e como medio de desenvolvemento persoal.

- e) Dominar, tanto na súa expresión oral como escrita, a lingua castelá e, no seu caso, a lingua cooficial da súa comunidade autónoma.
- f) Expresarse con fluidez e corrección nunha ou máis linguas estranxeiras.
- g) Utilizar con solvencia e responsabilidade as tecnoloxías da información e a comunicación.
- h) Coñecer e valorar criticamente as realidades do mundo contemporáneo, os seus antecedentes históricos e os principais factores da súa evolución.
- i) Participar de forma solidaria no desenvolvemento e mellóraa da súa contorna social.
- j) Acceder aos coñecementos científicos e tecnolóxicos fundamentais e dominar as habilidades básicas propias da modalidade elixida.
- k) Comprender os elementos e os procedementos fundamentais da investigación e dos métodos científicos. Coñecer e valorar de forma crítica a contribución da ciencia e a tecnoloxía no cambio das condicións de vida, así como afianzar a sensibilidade e o respecto cara ao medio ambiente.
- l) Afianzar o espírito emprendedor con actitudes de creatividade, flexibilidade, iniciativa, traballo en equipo, confianza nun mesmo e sentido crítico
- m) Desenvolver a sensibilidade artística e literaria, así como o criterio estético, como fontes de formación e enriquecemento cultural.
- n) Utilizar a educación física e o deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social.
- o) Afianzar actitudes de respecto e prevención no ámbito da seguridade vial.

4. CONCRECIÓN DOS ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE CURRICULARES

4.1. Temporalización

Presentamos a secuencia temporal dos estándares de aprendizaxe establecidos no Decreto 86/2015 do 25 de Xuño.

2º de ESO

TEMPORALIZACIÓN	CRITERIOS AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	PROCEDEMENTOS AVALIACIÓN / INSTRUMENTO
1º trimestre	B1.1. escoitar de forma activa, comprender, interpretar e valorar textos orais propios dos ámbitos persoal, educativo ou escolar, e social.	LCLB1.1.1. Comprende o sentido global de textos orais propios do ámbito persoal, escolar/ educativo e social, identificando a estrutura, a información relevante e a intención comunicativa do/da falante.	ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula
	B1.2. escoitar de xeito activo, comprender, interpretar e valorar textos orais de diferente tipo.	LCLB1.2.1. Comprende o sentido global de textos orais de intención narrativa, descritiva, instrutiva, expositiva e argumentativa, identificando a información relevante, determinando o tema e recoñecendo a intención comunicativa do/da falante, así como a súa estrutura e as estratexias de cohesión textual oral.	ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula PROBA ESCRITA / exame
		LCLB1.2.3. Utiliza progresivamente os instrumentos adecuados para localizar o significado de palabras ou enunciados descoñecidos (demanda axuda, procura en dicionarios, lembra o contexto en que aparece, etc.).	ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula TAREFA / rúbrica
	B1.4. Comprender o sentido global de textos orais.	LCLB1.4.2. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos, da linguaxe non verbal e da xestión de tempos, e o emprego de axudas audiovisuais en calquera tipo de discurso.	ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula

	B1.5. Aprender a falar en público, en situacións formais e informais, de xeito individual ou en grupo.	LCLB1.5.1. Realiza presentacións orais.	TAREFA / rúbrica
	B2.1. Aplicar estratexias de lectura comprensiva e crítica de textos.	LCLB2.1.1. Pon en práctica diferentes estratexias de lectura en función do obxectivo e o tipo de texto.	TAREFA / rúbrica
	B2.2. Ler, comprender, interpretar e valorar textos en diferentes formatos e soportes.	LCLB2.2.2. Interpreta, explica e deduce a información dada en diagramas, gráficas, fotografías, mapas conceptuais, esquemas, etc	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula
	B2.3. Procurar e manexar información, na biblioteca e noutras fontes, en papel ou dixital, para integrala nun proceso de aprendizaxe continua.	LCLB2.3.2. Coñece o funcionamento de bibliotecas (escolares, locais, etc.) e de bibliotecas dixitais, e é capaz de solicitar autonomamente libros, vídeos, etc.	TRABALLO INVESTIGACIÓN / rúbrica
	B2.4. Aplicar progresivamente as estratexias necesarias para producir textos adecuados, coherentes e cohesionados.	LCLB2.4.1. Aplica técnicas diversas para planificar os seus escritos (esquemas, árbores, mapas conceptuais etc.) e redacta borradores de escritura.	TAREFA / rúbrica
	B2.5. Escribir textos en diferentes soportes e formatos, en relación co ámbito de uso.	LCLB2.5.3. Realiza esquemas e mapas, e explica por escrito o significado dos elementos visuais que poden aparecer nos textos.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula PROBA ESCRITA / exame
	B3.1. Aplicar os coñecementos sobre a lingua e as súas normas de uso para resolver problemas de comprensión de textos orais e escritos, e para a composición e a revisión progresivamente autónoma dos textos propios e alleos.	LCLB3.1.1. Recoñece e explica o uso das categorías gramaticais nos textos, e utiliza este coñecemento para corrixir erros de concordancia en textos propios e alleos.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula PROBA ESCRITA / exame
		LCLB3.1.2. Recoñece e corrixe erros ortográficos e gramaticais en textos propios e alleos, aplicando os coñecementos adquiridos para mellorar a produción de textos nas súas producións orais, escritas e audiovisuais.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula PROBA ESCRITA / exame
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.7. Participar en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensións sobre libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, e relacionados cos elementos transversais, evitando estereotipos lingüísticos ou culturais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.7.1. Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensións sobre libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais, e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe. 	TRABALLO INVESTIGACIÓN / rúbrica
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Ler fragmentos ou obras da literatura española e universal de todos os tempos e da literatura xuvenil, próximas aos propios gustos e ás afeccións, amosando interese pola lectura. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB4.1.1. Le e comprende cun grao crecente de interese e autonomía obras literarias próximas aos seus gustos, ás súas afeccións e aos seus intereses. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula TAREFA / rúbrica
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.3. Fomentar o gusto e o hábito pola lectura en todas as súas vertentes: como fonte de acceso ao coñecemento e como instrumento de lecer e diversión que permite explorar mundos diferentes aos nosos, reais ou imaxinarios. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB4.3.1. Fala na clase dos libros e comparte as súas impresións cos/coas compañeiros/as. 	ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB4.3.2. Le en voz alta modulando, adecuando a voz, apoiándose en elementos da comunicación non verbal e potenciando a expresividade verbal 	ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula

2º trimestre	B1.1. escoitar de forma activa, comprender, interpretar e valorar textos orais propios dos ámbitos persoal, educativo ou escolar, e social.	LCLB1.1.2. Retén información relevante e extrae informacións concretas.	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula TAREFA / rúbrica
	B1.2. escoitar de xeito activo, comprender, interpretar e valorar textos orais de diferente tipo.	LCLB1.2.2. Retén información relevante e extrae informacións concretas.	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula TAREFA / rúbrica
		LCLB1.2.3. Utiliza progresivamente os instrumentos adecuados para localizar o significado de palabras ou enunciados descoñecidos (demanda axuda, procura en dicionarios, lembra o contexto en que aparece, etc.).	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula TAREFA / rúbrica
	B1.4. Comprender o sentido global de textos orais.	LCLB1.4.1. Recoñece o proceso de produción de discursos orais valorando a claridade expositiva, a adecuación, a coherencia do discurso e a cohesión dos contidos.	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula PROBA ESCRITA / exame
	B1.5. Aprender a falar en público, en situacións formais e informais, de xeito individual ou en grupo.	LCLB1.5.1. Realiza presentacións orais.	TRABALLO INVESTIGACIÓN / rúbrica
		<ul style="list-style-type: none"> LCLB1.5.3. Incorpora progresivamente palabras propias do nivel formal da lingua nas súas prácticas orais. 	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula
		<ul style="list-style-type: none"> LCLB1.5.4. Pronuncia con corrección e claridade, modulando e adaptando a súa mensaxe á finalidade da práctica oral. 	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula
	B2.1. Aplicar estratexias de lectura comprensiva e crítica de textos.	LCLB2.1.2. Comprende o significado das palabras propias de nivel formal da lingua e incorpóraas ao seu repertorio léxico.	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula PROBA ESCRITA / exame
		LCLB2.1.4. Deduce a idea principal dun texto e recoñece as ideas secundarias, comprendendo as relacións que se establecen entre elas.	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula PROBA ESCRITA / exame
	B2.2. Ler, comprender, interpretar e valorar textos en diferentes formatos e soportes.	LCLB2.2.2. Interpreta, explica e deduce a información dada en diagramas, gráficas, fotografías, mapas conceptuais, esquemas, etc	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula
B2.3. Procurar e manexar información, na biblioteca e noutras fontes, en papel ou dixital, para integrala nun proceso de aprendizaxe continua.	LCLB2.3.1. Utiliza de xeito autónomo diversas fontes de información integrando os coñecementos adquiridos nos seus discursos orais ou escritos.	TAREFA / rúbrica	

	B2.4. Aplicar progresivamente as estratexias necesarias para producir textos adecuados, coherentes e cohesionados.	LCLB2.4.1. Aplica técnicas diversas para planificar os seus escritos (esquemas, árbores, mapas conceptuais etc.) e redacta borradores de escritura.	TAREFA / rúbrica
	B2.5. Escribir textos en diferentes soportes e formatos, en relación co ámbito de uso.	LCLB2.5.1. Escribe textos propios do ámbito persoal e familiar, escolar ou educativo e social, imitando textos modelo.	TRABALLO INVESTIGACIÓN / rúbrica PROBA ESCRITA / exame
	B3.1. Aplicar os coñecementos sobre a lingua e as súas normas de uso para resolver problemas de comprensión de textos orais e escritos, e para a composición e a revisión progresivamente autónoma dos textos propios e alleos.	LCLB3.1.1. Recoñece e explica o uso das categorías gramaticais nos textos, e utiliza este coñecemento para corrixir erros de concordancia en textos propios e alleos.	▪ ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula PROBA ESCRITA / exame
		LCLB3.1.2. Recoñece e corrixe erros ortográficos e gramaticais en textos propios e alleos, aplicando os coñecementos adquiridos para mellorar a produción de textos nas súas producións orais, escritas e audiovisuais.	▪ ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula PROBA ESCRITA / exame
	▪ B3.3. Comprender e valorar as relacións de igualdade e de contrariedade que se establecen entre as palabras e o seu uso no discurso oral e escrito.	▪ LCLB3.3.1. Recoñece e usa sinónimos e antónimos dunha palabra, e explica o seu uso concreto nunha frase ou nun texto oral ou escrito.	▪ ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula PROBA ESCRITA / exame
	▪ B3.4. Recoñecer os cambios de significado que afectan a palabra no texto: metáfora, metonimia, palabras tabú e eufemismos.	▪ LCLB3.4.1. Recoñece e explica o uso metafórico e metonímico das palabras nunha frase ou nun texto oral ou escrito.	▪ ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula PROBA ESCRITA / exame
		▪ LCLB3.4.2. Recoñece e explica os fenómenos contextuais que afectan o significado global das palabras: tabú e eufemismo.	▪ ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula PROBA ESCRITA / exame
	▪ B3.8. Recoñecer e valorar a diversidade lingüística, con especial atención á realidade galega.	▪ LCLB3.8.1. Coñece e valora a diversidade lingüística de Galicia.	▪ ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula TAREFA / rúbrica
	▪ B3.9. Reflexionar sobre o sistema e as normas de uso das linguas, mediante a comparación e a transformación de textos, enunciados e palabras, e utilizar estes coñecementos para solucionar problemas de comprensión e para a produción de textos.	▪ LCLB3.9.1. Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra, desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e a produción dos textos traballados en calquera das outras.	TAREFA / rúbrica
	▪ B4.1. Ler fragmentos ou obras da literatura española e universal de todos os tempos e da literatura xuvenil, próximas aos propios gustos e ás afeccións, amosando interese pola lectura.	▪ LCLB4.1.1. Le e comprende cun grao crecente de interese e autonomía obras literarias próximas aos seus gustos, ás súas afeccións e aos seus intereses.	▪ ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula TAREFA / rúbrica

	B4.2. Promover a reflexión sobre a conexión entre a literatura e o resto das artes (música, pintura, cine, etc.), como expresión do sentimento humano, analizando e interrelacionando obras literarias, musicais, arquitectónicas, etc. personaxes e temas de todas as épocas.	LCLB4.2.2. Recoñece e comenta o mantemento ou a evolución de persoaxes-tipo, temas e formas ao longo de diversos períodos histórico- literarios ata a actualidade.	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula TAREFA / rúbrica PROBA ESCRITA / exame
	<ul style="list-style-type: none"> B4.3. Fomentar o gusto e o hábito pola lectura en todas as súas vertentes: como fonte de acceso ao coñecemento e como instrumento de lecer e diversión que permite explorar mundos diferentes aos nosos, reais ou imaxinarios. 	<ul style="list-style-type: none"> LCLB4.3.1. Fala na clase dos libros e comparte as súas impresións cos/coas compañeiros/as. LCLB4.3.2. Le en voz alta modulando, adecuando a voz, apoiándose en elementos da comunicación non verbal e potenciando a expresividade verbal. 	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula
	<ul style="list-style-type: none"> B4.4. Redactar textos persoais de intención literaria seguindo as convencións do xénero, con intención lúdica e creativa. 	<ul style="list-style-type: none"> LCLB4.4.1. Redacta textos persoais de intención literaria a partir de modelos dados seguindo as convencións do xénero, con intención lúdica e creativa. LCLB4.4.2. Desenvolve o gusto pola escritura como instrumento de comunicación capaz de analizar e regular os seus propios sentimentos. 	<ul style="list-style-type: none"> TRABALLO INVESTIGACIÓN / rúbrica ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula
3º trimestre	B1.1. escoitar de forma activa, comprender, interpretar e valorar textos orais propios dos ámbitos persoal, educativo ou escolar, e social.	LCLB1.1.3. Segue e interpreta instrucións orais respectando a xerarquía dada.	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula
	B1.2. escoitar de xeito activo, comprender, interpretar e valorar textos orais de diferente tipo.	LCLB1.2.4. Resume textos narrativos, descritivos, instrutivos, expositivos e argumentativos de forma clara, recollendo as ideas principais e integrando a información en oracións que se relacionen lóxicamente e semanticamente.	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula PROBA ESCRITA / exame
	B1.4. Comprender o sentido global de textos orais.	LCLB1.4.3. Recoñece os erros da produción oral propia e allea a partir da práctica habitual da avaliación e autoavaliación, e propón solucións para melloralas.	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula TAREFA / rúbrica
	B1.6. Participar e valorar a intervención en debates, coloquios e conversas espontáneas	LCLB1.6.2. Respecta as normas de cortesía que deben dirixir as conversas orais axustándose á quenda de palabra, respectando o espazo, xesticulando adecuadamente, escoitando activamente as demais persoas e usando fórmulas de saúdo e despedida.	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula
	B2.1. Aplicar estratexias de lectura comprensiva e crítica de textos.	LCLB2.1.3. Relaciona a información explícita e implícita dun texto, e pon en relación co contexto.	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula

		LCLB2.1.5. Fai inferencias e hipóteses sobre o sentido dunha frase ou dun texto que conteña diferentes matices semánticos e que favorezan a construción do significado global e a avaliación crítica.	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula
	B2.2. Ler, comprender, interpretar e valorar textos en diferentes formatos e soportes.	LCLB2.2.1. Localiza, relaciona e secuencia informacións explícitas e implícitas nun texto, e deduce informacións ou valoracións implícitas.	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula
	B2.3. Procurar e manexar información, na biblioteca e noutras fontes, en papel ou dixital, para integrala nun proceso de aprendizaxe continua.	LCLB2.3.1. Utiliza de xeito autónomo diversas fontes de información integrando os coñecementos adquiridos nos seus discursos orais ou escritos.	TAREFA / rúbrica
	B2.4. Aplicar progresivamente as estratexias necesarias para producir textos adecuados, coherentes e cohesionados.	LCLB2.4.2. Escribe textos usando o rexistro adecuado, organizando as ideas con claridade, enlazando enunciados en secuencias lineais cohesionadas e respectando as normas gramaticais e ortográficas.	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula TAREFA / rúbrica PROBA ESCRITA / exame
	B2.5. Escribir textos en diferentes soportes e formatos, en relación co ámbito de uso.	LCLB2.5.2. Escribe textos narrativos, descritivos e instrutivos, expositivos, argumentativos e dialogados, imitando textos modelo.	TAREFA / rúbrica PROBA ESCRITA / examen
	B3.1. Aplicar os coñecementos sobre a lingua e as súas normas de uso para resolver problemas de comprensión de textos orais e escritos, e para a composición e a revisión progresivamente autónoma dos textos propios e alleos.	LCLB3.1.3. Coñece e utiliza adecuadamente as formas verbais nas súas producións orais e escritas.	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula PROBA ESCRITA / exame
	<ul style="list-style-type: none"> B3.2. Comprender o significado das palabras en toda a súa extensión para recoñecer e diferenciar os usos obxectivos dos subxectivos. 	<ul style="list-style-type: none"> LCLB3.2.1. Diferencia os compoñentes denotativos e connotativos no significado das palabras dentro dunha frase ou un texto oral ou escrito. 	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula PROBA ESCRITA / exame
	<ul style="list-style-type: none"> B3.5. Identificar os conectores textuais e os principais mecanismos de referencia interna presentes nos textos, recoñecendo a súa función na organización do contido do discurso. 	<ul style="list-style-type: none"> LCLB3.5.1. Recoñece, usa e explica os conectores textuais (de adición, contraste e explicación) e os principais mecanismos de referencia interna, gramaticais (substitucións pronominais) e léxicos (elipse e substitucións mediante sinónimos e hiperónimos), e valora a súa función na organización do contido do texto. 	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula PROBA ESCRITA / exame
	<ul style="list-style-type: none"> B3.6. Identificar a intención comunicativa da persoa que fala ou escribe. 	<ul style="list-style-type: none"> LCLB3.6.1. Explica a diferenza significativa que implica o uso dos tempos e modos verbais. 	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula PROBA ESCRITA / exame
	<ul style="list-style-type: none"> B3.9. Reflexionar sobre o sistema e as normas de uso das linguas, mediante a comparación e a transformación de textos, enunciados e palabras, e utilizar estes coñecementos para solucionar problemas de comprensión e para a produción de textos. 	<ul style="list-style-type: none"> LCLB3.9.1. Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra, desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e a produción dos textos traballados en calquera das outras. 	TAREFA / rúbrica

	<ul style="list-style-type: none"> B4.1. Ler fragmentos ou obras da literatura española e universal de todos os tempos e da literatura xuvenil, próximas aos propios gustos e ás afeccións, amosando interese pola lectura. 	<ul style="list-style-type: none"> LCLB4.1.1. Le e comprende cun grao crecente de interese e autonomía obras literarias próximas aos seus gustos, ás súas afeccións e aos seus intereses. 	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula TAREFA / rúbrica
	B4.2. Promover a reflexión sobre a conexión entre a literatura e o resto das artes (música, pintura, cine, etc.), como expresión do sentimento humano, analizando e interrelacionando obras literarias, musicais, arquitectónicas, etc. personaxes e temas de todas as épocas.	LCLB4.2.1. Desenvolve progresivamente a capacidade de reflexión observando, analizando e explicando a relación entre diversas manifestacións artísticas de todas as épocas (música, pintura, cine, etc.).	TAREFA / rúbrica
	<ul style="list-style-type: none"> B4.3. Fomentar o gusto e o hábito pola lectura en todas as súas vertentes: como fonte de acceso ao coñecemento e como instrumento de lecer e diversión que permite explorar mundos diferentes aos nosos, reais ou imaxinarios. 	<ul style="list-style-type: none"> LCLB4.3.1. Fala na clase dos libros e comparte as súas impresións cos/coas compañeiros/as. 	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula
		<ul style="list-style-type: none"> LCLB4.3.2. Le en voz alta modulando, adecuando a voz, apoiándose en elementos da comunicación non verbal e potenciando a expresividade verbal. 	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula
	<ul style="list-style-type: none"> B4.4. Redactar textos persoais de intención literaria seguindo as convencións do xénero, con intención lúdica e creativa. 	<ul style="list-style-type: none"> LCLB4.4.1. Redacta textos persoais de intención literaria a partir de modelos dados seguindo as convencións do xénero, con intención lúdica e creativa. 	TRABALLO INVESTIGACIÓN / rúbrica
		<ul style="list-style-type: none"> LCLB4.4.2. Desenvolve o gusto pola escritura como instrumento de comunicación capaz de analizar e regular os seus propios sentimentos. 	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula

4º de ESO

TEMPORALIZACIÓN	CRITERIOS AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	PROCEDEMENTOS AVALIACIÓN /INSTRUMENTO
1º Trimestre	<ul style="list-style-type: none"> B1.1. Comprender, interpretar e valorar textos orais propios dos ámbitos persoal, educativo ou escolar, e social. 	<ul style="list-style-type: none"> LCLB1.1.1. Comprende o sentido global de textos orais propios dos ámbitos persoal, educativo e laboral, identificando a información relevante, determinando o tema e recoñecendo a intención comunicativa do/da falante. 	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula TAREFA / rúbrica
		<ul style="list-style-type: none"> LCLB1.1.2. Anticipa ideas e infire datos do emisor e do contido do texto, analizando fontes de procedencia non verbal. 	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula TAREFA / rúbrica

	<ul style="list-style-type: none"> B1.3. Comprender o sentido global e a intención de textos orais. 	<ul style="list-style-type: none"> LCLB1.3.1. Escoita, observa e interpreta o sentido global de debates, coloquios e conversas espontáneas identificando a información relevante, determinando o tema e recoñecendo a intención comunicativa e a postura de cada participante, así como as diferenzas formais e de contido que regulan os intercambios comunicativos formais e os espontáneos. 	ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula
		<ul style="list-style-type: none"> LCLB1.3.2. Recoñece e explica as características da linguaxe conversacional (cooperación, espontaneidade, economía e subxectividade) nas conversas espontáneas. 	ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula
	<ul style="list-style-type: none"> B1.5. Valorar a lingua oral como instrumento de aprendizaxe, como medio para transmitir coñecementos, ideas e sentimentos, e como ferramenta para regular a conduta. 	<ul style="list-style-type: none"> LCLB1.5.1. Utiliza e valora a lingua como un medio para adquirir, procesar e transmitir novos coñecementos, para expresar ideas e sentimentos, e para regular a conduta. 	ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula
	<ul style="list-style-type: none"> B1.6. Aprender a falar en público, en situacións formais ou informais, de xeito individual ou en grupo. 	<ul style="list-style-type: none"> LCLB1.6.1. Realiza presentacións orais de forma individual ou en grupo, planificando o proceso de oralidade, organizando o contido, consultando fontes de información diversas, xestionando o tempo e transmitindo a información de xeito coherente, aproveitando vídeos, gravacións ou outros soportes dixitais. 	TAREFA / rúbrica
		<ul style="list-style-type: none"> LCLB1.6.2. Realiza intervencións non planificadas, dentro da aula, analizando e comparando as similitudes e as diferenzas entre discursos formais e espontáneos. 	ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula
	<ul style="list-style-type: none"> B1.7. Coñecer, comparar, usar e valorar as normas de cortesía nas intervencións orais propias da actividade educativa, tanto espontáneas como planificadas, e nas prácticas discursivas orais propias dos medios de comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> LCLB1.7.1. Coñece, valora e aplica as normas que rexen a cortesía na comunicación oral. 	ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula
		<ul style="list-style-type: none"> LCLB1.7.3. Participa activamente nos debates escolares, respectando as regras de intervención, interacción e cortesía que os regulan, utilizando unha linguaxe non discriminatória. 	ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula
	<ul style="list-style-type: none"> B2.1. Aplicar diferentes estratexias de lectura comprensiva e crítica de textos 	<ul style="list-style-type: none"> LCLB2.1.1. Comprende textos de diversa índole pondo en práctica diferentes estratexias de lectura e autoavaliación da súa propia comprensión en función do obxectivo e o tipo de texto, actualizando coñecementos previos, traballando os erros de comprensión e construíndo o significado global do texto. 	TAREFA / rúbrica
		<ul style="list-style-type: none"> LCLB2.1.4. Constrúe o significado global dun texto ou de frases do texto demostrando unha comprensión plena e detallada deste. 	ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula TAREFA / rúbrica
	<ul style="list-style-type: none"> B2.2. Ler, comprender, interpretar e valorar textos escritos en diferentes soportes e formatos. 	<ul style="list-style-type: none"> LCLB2.2.1. Recoñece e expresa o tema, as ideas principais, a estrutura e a intención comunicativa de textos escritos propios dos ámbitos persoal, educativo, social e laboral, e de relacións con organizacións, identificando a tipoloxía textual seleccionada (narración, exposición, etc.), a organización do contido e o formato utilizado. 	ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula TAREFA / rúbrica

		LCLB2.2.5. Interpreta o sentido de palabras, expresións, frases ou pequenos fragmentos extraídos dun texto en función do seu sentido global.	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula
<ul style="list-style-type: none"> B2.3. Manifestar unha actitude crítica ante a lectura de calquera tipo de textos ou obras literarias a través dunha lectura reflexiva que permita identificar posturas de acordo ou desacordo, respectando sempre as opinións dos demais. 	<ul style="list-style-type: none"> LCLB2.3.1. Identifica e expresa as posturas de acordo e desacordo sobre aspectos parciais ou globais dun texto. 	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula 	
	<ul style="list-style-type: none"> LCLB2.3.2. Elabora a súa propia interpretación sobre o significado dun texto. 	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula 	
	<ul style="list-style-type: none"> LCLB2.3.3. Respecta as opinións das demais persoas. 	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula 	
<ul style="list-style-type: none"> B2.4. Seleccionar os coñecementos que se obteñan das bibliotecas ou de calquera outra fonte de información impresa en papel ou dixital, integrándoos nun proceso de aprendizaxe continua. 	<ul style="list-style-type: none"> LCLB2.4.1. Utiliza de forma autónoma diversas fontes de información, integrando os coñecementos adquiridos nos seus discursos orais ou escritos. 	TAREFA / rúbrica	
	<ul style="list-style-type: none"> LCLB2.4.2. Coñece e manexa habitualmente dicionarios impresos ou en versión dixital, dicionarios de dúbida e irregularidades da lingua, etc. 	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula TAREFA / rúbrica	
	<ul style="list-style-type: none"> LCLB2.4.3. Coñece o funcionamento de bibliotecas (escolares, locais, etc.) e de bibliotecas dixitais, e é capaz de solicitar autonomamente libros, vídeos, etc. 	TAREFA / rúbrica	
<ul style="list-style-type: none"> B2.5. Aplicar progresivamente as estratexias necesarias para producir textos adecuados, coherentes e cohesionados. 	LCLB2.5.2. Redacta borradores de escritura.	TAREFA / rúbrica	
<ul style="list-style-type: none"> B2.6. Escribir textos en relación co ámbito de uso. 	<ul style="list-style-type: none"> LCLB2.6.1. Redacta con claridade e corrección textos propios dos ámbitos persoal, educativo, social e laboral. 	TRABALLO INVESTIGACIÓN / rúbrica	
	<ul style="list-style-type: none"> LCLB2.6.4. Resume o contido de calquera tipo de texto, recollendo as ideas principais con coherencia e cohesión e expresándoas cun estilo propio, evitando reproducir literalmente as palabras do texto. 	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula TAREFA / rúbrica	
<ul style="list-style-type: none"> B2.7. Valorar a importancia da lectura e a escritura como ferramentas de adquisición das aprendizaxes e como estímulo do desenvolvemento persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> LCLB2.7.1. Produce textos diversos recoñecendo na escritura o instrumento que é capaz de organizar o seu pensamento. 	TAREFA / rúbrica	
<ul style="list-style-type: none"> B3.1. Recoñecer e explicar os valores expresivos que adquiren determinadas categorías gramaticais en relación coa intención comunicativa do texto onde aparecen, con especial atención a adxectivos, determinantes e pronomes. 	<ul style="list-style-type: none"> LCLB3.1.1. Explica os valores expresivos que adquiren algúns adxectivos, determinantes e pronomes en relación coa intención comunicativa do texto onde aparecen. 	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula PROBA ESCRITA / exame	
<ul style="list-style-type: none"> B3.2. Recoñecer e explicar os valores expresivos que adquiren as formas verbais en relación coa intención comunicativa do texto onde aparecen. 	<ul style="list-style-type: none"> LCLB3.2.1. Recoñece e explica os valores expresivos que adquiren as formas verbais en relación coa intención comunicativa do texto onde aparecen. 	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula <ul style="list-style-type: none"> PROBA ESCRITA / exame 	

	<ul style="list-style-type: none"> B3.5. Usar correcta e eficazmente os dicionarios e outras fontes de consulta, tanto en papel como en formato dixital, para resolver dúbidas sobre o uso correcto da lingua e para progresar na aprendizaxe autónoma. 	<ul style="list-style-type: none"> LCLB3.5.1. Utiliza os dicionarios e outras fontes de consulta en papel e formato dixital, resolve eficazmente as súas dúbidas sobre o uso correcto da lingua e progresa na aprendizaxe autónoma. 	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula TAREFA / rúbrica
	<ul style="list-style-type: none"> B3.7. Aplicar os coñecementos sobre a lingua para resolver problemas de comprensión e expresión de textos orais e escritos e para a revisión progresivamente autónoma dos textos propios e alleos. 	<ul style="list-style-type: none"> LCLB3.7.1. Revisa os seus discursos orais e escritos aplicando correctamente as normas ortográficas e gramaticais, recoñecendo o seu valor social para obter unha comunicación eficiente. 	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula TAREFA / rúbrica
	<ul style="list-style-type: none"> B3.11. Participar en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensións sobre libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, e relacionados cos elementos transversais, evitando estereotipos lingüísticos ou culturais. 	<ul style="list-style-type: none"> LCLB3.11.1. Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensións sobre libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais, e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe. 	<ul style="list-style-type: none"> TRABALLO INVESTIGACIÓN / rúbrica
	<ul style="list-style-type: none"> B4.1. Favorecer a lectura e comprensión de obras literarias da literatura española e universal de todos os tempos e da literatura xuvenil. 	<ul style="list-style-type: none"> LCLB4.1.1. Le e comprende cun grao crecente de interese e autonomía obras literarias próximas aos seus gustos e ás súas afeccións. 	<ul style="list-style-type: none"> TRABALLO INVESTIGACIÓN / rúbrica
		<ul style="list-style-type: none"> LCLB4.1.2. Valora algunha das obras de lectura libre, resumindo o contido, explicando os aspectos que máis chamaron a súa atención e o que a lectura lle achegou como experiencia persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> TRABALLO INVESTIGACIÓN / rúbrica
		<ul style="list-style-type: none"> LCLB4.1.3. Desenvolve progresivamente o seu propio criterio estético perseguindo como única finalidade o pracer pola lectura. 	<ul style="list-style-type: none"> TAREFA / rúbrica
	<ul style="list-style-type: none"> B4.2. Promover a reflexión sobre a conexión entre a literatura e o resto das artes. 	<ul style="list-style-type: none"> LCLB4.2.1. Desenvolve progresivamente a capacidade de reflexión observando, analizando e explicando a relación existente entre manifestacións artísticas de todas as épocas (música, pintura, cine, etc.). 	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula
		<ul style="list-style-type: none"> LCLB4.2.2. Recoñece e comenta o mantemento ou a evolución de persoaxes-tipo, temas e formas ao longo dos diversos períodos histórico-literarios, ata a actualidade. 	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula TAREFA / rúbrica
		<ul style="list-style-type: none"> LCLB4.2.3. Compara textos literarios e pezas dos medios de comunicación que respondan a un mesmo tópico, observando, analizando e explicando os puntos de vista segundo o medio, a época ou a cultura, e valorando e criticando o que le ou ve. 	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula TAREFA / rúbrica
	<ul style="list-style-type: none"> B4.3. Fomentar o gusto e o hábito pola lectura en todas as súas vertentes: como fonte de acceso ao coñecemento e como instrumento de lecer e diversión que permite explorar mundos diferentes aos nosos, reais ou imaxinarios 	<ul style="list-style-type: none"> LCLB4.3.1. Fala na clase dos libros e comparte as súas impresións cos/coas compañeiros/as. 	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula TAREFA / rúbrica

		<ul style="list-style-type: none"> LCLB4.3.2. Traballa en equipo determinados aspectos das lecturas propostas ou seleccionadas polos alumnos, investigando e experimentando de forma progresivamente autónoma. 	TAREFA / rúbrica
		<ul style="list-style-type: none"> LCLB4.3.3. Le en voz alta, modulando e adecuando a voz, apoiándose en elementos da comunicación non verbal e potenciando a expresividade verbal. 	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula
	<ul style="list-style-type: none"> B4.4. Comprender textos literarios representativos desde o século XVIII aos nosos días, recoñecendo a intención do/da autor/a, o tema e os trazos propios do xénero ao que pertence, e relacionando o seu contido co contexto sociocultural e literario da época, ou doutras épocas, e expresando a relación con xuízos persoais razoados. 	<ul style="list-style-type: none"> LCLB4.4.1. Le e comprende unha selección de textos literarios representativos da literatura desde o século XVIII aos nosos días, identificando o tema, resumindo o seu contido e interpretando a linguaxe literaria. 	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula PROBA ESCRITA / exame
		<ul style="list-style-type: none"> LCLB4.4.2. Expresa a relación entre o contido da obra, a intención do/da autor/a e o contexto, e o mantemento de temas e formas, emitindo xuízos persoais razoados. 	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula PROBA ESCRITA / exame
	<ul style="list-style-type: none"> B4.5. Redactar textos persoais de intención literaria seguindo as convencións do xénero, con intención lúdica e creativa. 	<ul style="list-style-type: none"> LCLB4.5.1. Redacta textos persoais de intención literaria a partir de modelos dados, seguindo as convencións do xénero e con intención lúdica e creativa. 	TAREFA / rúbrica
		<ul style="list-style-type: none"> LCLB4.5.2. Desenvolve o gusto pola escritura como instrumento de comunicación capaz de analizar e regular os seus propios sentimentos. 	TAREFA / rúbrica
	<ul style="list-style-type: none"> B4.6. Consultar e citar adecuadamente fontes de información variadas para realizar un traballo educativo en soporte impreso ou dixital sobre un tema do currículo de literatura, adoptando un punto de vista crítico e persoal, e utilizando as tecnoloxías da información. 	<ul style="list-style-type: none"> LCLB4.6.1. Consulta e cita adecuadamente varias fontes de información para desenvolver por escrito, con rigor, claridade e coherencia, un tema relacionado co currículo de Literatura. 	TAREFA / rúbrica
		<ul style="list-style-type: none"> LCLB4.6.2. Achega nos seus traballos escritos ou orais conclusións e puntos de vista persoais e críticos sobre as obras literarias, expresándose con rigor, claridade e coherencia. 	TAREA / rúbrica
		<ul style="list-style-type: none"> LCLB4.6.3. Utiliza recursos variados das tecnoloxías da información e da comunicación para a realización dos seus traballos educativos. 	TAREFA / rúbrica
2º trimestre	<ul style="list-style-type: none"> B1.1. Comprender, interpretar e valorar textos orais propios dos ámbitos persoal, educativo ou escolar, e social. 	<ul style="list-style-type: none"> LCLB1.1.3. Retén información relevante e extrae informacións concretas. 	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula TAREFA / rúbrica
		<ul style="list-style-type: none"> LCLB1.1.4. Distingue as partes en que se estruturan as mensaxes orais e a relación entre discurso e contexto. 	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula TAREFA / rúbrica

<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Comprender, interpretar e valorar textos orais de diferente tipo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.2.1. Comprende o sentido global de textos orais de intención narrativa, descritiva, instrutiva, expositiva e argumentativa, identificando a estrutura e a información relevante, determinando o tema e recoñecendo a intención comunicativa do/da falante. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula TAREFA / rúbrica
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.2.2. Anticipa ideas e infire datos do emisor e do contido do texto, analizando fontes de procedencia non verbal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.2.3. Retén información relevante e extrae informacións concretas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.2.4. Interpreta e valora aspectos concretos do contido de textos narrativos, descritivos, instrutivos, expositivos e argumentativos, emitindo xuízos razoados e relacionándoos con conceptos persoais, para xustificar un punto de vista particular. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula TAREFA / rúbrica
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.2.5. Utiliza progresivamente os instrumentos adecuados para localizar o significado de palabras ou enunciados descoñecidos (demanda axuda, busca en dicionarios, lembra o contexto en que aparece, etc.). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula TAREFA / rúbrica
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.2.6. Resume textos narrativos, descritivos, expositivos e argumentativos de forma clara, recollendo as ideas principais e integrando a información en oracións que se relacionen lóxicamente e semanticamente. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula TAREFA / rúbrica
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Comprender o sentido global e a intención de textos orais. 	<p>LCLB1.3.3. Observa e analiza as intervencións particulares de cada participante nun debate, coloquio ou conversa espontánea tendo en conta o ton empregado, a linguaxe que utiliza, o contido e o grao de respecto cara ás opinións das demais persoas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula TAREFA / rúbrica
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.5. Valorar a lingua oral como instrumento de aprendizaxe, como medio para transmitir coñecementos, ideas e sentimentos, e como ferramenta para regular a conduta. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.5.1. Utiliza e valora a lingua como un medio para adquirir, procesar e transmitir novos coñecementos, para expresar ideas e sentimentos, e para regular a conduta. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.6. Aprender a falar en público, en situacións formais ou informais, de xeito individual ou en grupo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.6.1. Realiza presentacións orais de forma individual ou en grupo, planificando o proceso de oralidade, organizando o contido, consultando fontes de información diversas, xestionando o tempo e transmitindo a información de xeito coherente, aproveitando vídeos, gravacións ou outros soportes dixitais. 	<p>TAREFA / rúbrica</p>
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.6.3. Incorpora progresivamente palabras propias do nivel formal da lingua nas súas prácticas orais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula TAREFA / rúbrica
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.6.4. Pronuncia con corrección e claridade, modulando e adaptando a súa mensaxe á finalidade da práctica oral. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ACTIVIDADES DE AULA / rúbrica

<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.7. Coñecer, comparar, usar e valorar as normas de cortesía nas intervencións orais propias da actividade educativa, tanto espontáneas como planificadas, e nas prácticas discursivas orais propias dos medios de comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.7.1. Coñece, valora e aplica as normas que rexen a cortesía na comunicación oral. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB1.7.3. Participa activamente nos debates escolares, respectando as regras de intervención, interacción e cortesía que os regulan, utilizando unha linguaxe non discriminatória. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ACTIVIDADES DE AULA / rúbrica
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Aplicar diferentes estratexias de lectura comprensiva e crítica de textos 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.1.3. Infíre a información relevante dos textos, identificando a idea principal e as secundarias, e establecendo relacións entre elas. 	<ul style="list-style-type: none"> TAREFA / rúbrica
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.1.5. Fai conexións entre un texto e o seu contexto, integrándoo e avaliándoo criticamente, e realizando hipóteses sobre el. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula TAREFA / rúbrica
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2. Ler, comprender, interpretar e valorar textos escritos en diferentes soportes e formatos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.2.2. Identifica os trazos diferenciais dos xéneros xornalísticos informativos e de opinión (noticias, reportaxes, editoriais, artigos e columnas, cartas á dirección, comentarios e crítica). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula TAREFA / rúbrica
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.2.3. Comprende e explica os elementos verbais e os non verbais, e a intención comunicativa dun texto publicitario procedente dos medios de comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula TAREFA / rúbrica
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.3. Manifestar unha actitude crítica ante a lectura de calquera tipo de textos ou obras literarias a través dunha lectura reflexiva que permita identificar posturas de acordo ou desacordo, respectando sempre as opinións dos demais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.3.1. Identifica e expresa as posturas de acordo e desacordo sobre aspectos parciais ou globais dun texto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.3.2. Elabora a súa propia interpretación sobre o significado dun texto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.3.3. Respecta as opinións das demais persoas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.4. Seleccionar os coñecementos que se obteñan das bibliotecas ou de calquera outra fonte de información impresa en papel ou dixital, integrándoos nun proceso de aprendizaxe continua. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.4.1. Utiliza de forma autónoma diversas fontes de información, integrando os coñecementos adquiridos nos seus discursos orais ou escritos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula TAREFA / rúbrica
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.4.2. Coñece e manexa habitualmente dicionarios impresos ou en versión dixital, dicionarios de dúbida e irregularidades da lingua, etc. 	<ul style="list-style-type: none"> TAREFA / rúbrica
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.4.3. Coñece o funcionamento de bibliotecas (escolares, locais, etc.) e de bibliotecas dixitais, e é capaz de solicitar autonomamente libros, vídeos, etc. 	<ul style="list-style-type: none"> TAREFA / rúbrica
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.5. Aplicar progresivamente as estratexias necesarias para producir textos adecuados, coherentes e cohesionados. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB2.5.1. Aplica técnicas diversas para planificar os seus escritos (esquemas, árbores, mapas conceptuais etc.). 	<ul style="list-style-type: none"> TAREFA / rúbrica

		<ul style="list-style-type: none"> LCLB2.5.4. Revisa o texto en varias fases para aclarar problemas co contido (ideas, estrutura, etc.) ou coa forma (puntuación, ortografía, gramática e presentación). 	TAREFA / rúbrica
<ul style="list-style-type: none"> B2.6. Escribir textos en relación co ámbito de uso. 	<ul style="list-style-type: none"> LCLB2.6.2. Redacta con claridade e corrección textos narrativos, descritivos, instrutivos, expositivos e argumentativos, adecuándose aos trazos propios da tipoloxía seleccionada. 	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula PROBA ESCRITA / exame 	
	<ul style="list-style-type: none"> LCLB2.6.5. Realiza esquemas e mapas conceptuais que estruturen o contido dos textos traballados. 	TAREFA / rúbrica	
<ul style="list-style-type: none"> B2.7. Valorar a importancia da lectura e a escritura como ferramentas de adquisición das aprendizaxes e como estímulo do desenvolvemento persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> LCLB2.7.1. Produce textos diversos recoñecendo na escritura o instrumento que é capaz de organizar o seu pensamento. 	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula TAREFA / rúbrica 	
	<ul style="list-style-type: none"> LCLB2.7.2. Utiliza nos seus escritos palabras propias do nivel formal da lingua que incorpora ao seu repertorio léxico, e recoñece a importancia de enriquecer o seu vocabulario para expresarse oralmente e por escrito con exactitude e precisión. 	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula TAREFA / rúbrica 	
	<ul style="list-style-type: none"> LCLB2.7.3. Valora e incorpora progresivamente unha actitude creativa ante a lectura e a escritura. 	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula 	
<ul style="list-style-type: none"> B3.3. Recoñecer e explicar o significado dos principais prefixos e sufixos, e as súas posibilidades de combinación para crear novas palabras, identificando os que proceden do latín e do grego. 	<ul style="list-style-type: none"> LCLB3.3.1. Recoñece os procedementos para a formación de palabras novas e explica o valor significativo dos prefixos e dos sufixos. 	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula PROBA ESCRITA / exame 	
	<ul style="list-style-type: none"> LCLB3.3.2. Forma substantivos, adxectivos, verbos e adverbios a partir doutras categorías gramaticais, utilizando diversos procedementos lingüísticos. 	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula PROBA ESCRITA / exame 	
	<ul style="list-style-type: none"> LCLB3.3.3. Coñece o significado dos principais prefixos e sufixos de orixe grecolatina e utilízalos para deducir o significado de palabras descoñecidas. 	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula PROBA ESCRITA / exame 	
<ul style="list-style-type: none"> B3.4. Identificar os niveis de significado de palabras ou expresións en función da intención comunicativa do discurso oral ou escrito onde aparecen. 	<ul style="list-style-type: none"> LCLB3.4.1. Explica todos os valores expresivos das palabras que gardan relación coa intención comunicativa do texto onde aparecen. 	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula 	
	<ul style="list-style-type: none"> LCLB3.4.2. Explica con precisión o significado de palabras, e usa a acepción adecuada en relación ao contexto en que aparecen. 	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula PROBA ESCRITA / exame 	

	<ul style="list-style-type: none"> B3.5. Usar correcta e eficazmente os dicionarios e outras fontes de consulta, tanto en papel como en formato dixital, para resolver dúbidas sobre o uso correcto da lingua e para progresar na aprendizaxe autónoma. 	<ul style="list-style-type: none"> LCLB3.5.1. Utiliza os dicionarios e outras fontes de consulta en papel e formato dixital, resolve eficazmente as súas dúbidas sobre o uso correcto da lingua e progresa na aprendizaxe autónoma. 	TAREFA / rúbrica
	<ul style="list-style-type: none"> B3.7. Aplicar os coñecementos sobre a lingua para resolver problemas de comprensión e expresión de textos orais e escritos e para a revisión progresivamente autónoma dos textos propios e alleos. 	<ul style="list-style-type: none"> LCLB3.7.1. Revisa os seus discursos orais e escritos aplicando correctamente as normas ortográficas e gramaticais, recoñecendo o seu valor social para obter unha comunicación eficiente. 	TAREFA / rúbrica
	<ul style="list-style-type: none"> B3.8. Identificar e explicar as estruturas dos xéneros textuais, con especial atención ás estruturas expositivas e argumentativas, para utilizalas nas súas producións orais e escritas. 	<ul style="list-style-type: none"> LCLB3.8.1. Identifica e explica as estruturas dos xéneros textuais, con especial atención ás expositivas e argumentativas, e utilízalas nas propias producións orais e escritas. 	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula TAREFA / rúbrica
		<ul style="list-style-type: none"> LCLB3.8.3. Describe os trazos lingüísticos máis sobresaíntes de textos expositivos e argumentativos, relacionándoos coa intención comunicativa e o contexto en que se producen. 	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula PROBA ESCRITA / exame
	<ul style="list-style-type: none"> B3.10. Recoñecer e utilizar os rexistros lingüísticos en función dos ámbitos sociais, valorando a importancia de utilizar o rexistro adecuado a cada momento. 	<ul style="list-style-type: none"> LCLB3.10.1. Recoñece os rexistros lingüísticos en textos orais ou escritos en función da intención comunicativa e do seu uso social. 	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula
		<ul style="list-style-type: none"> LCLB3.10.2. Valora a importancia de utilizar o rexistro adecuado a cada situación comunicativa, e aplícao nos seus discursos orais e escritos. 	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula
<ul style="list-style-type: none"> B3.11. Participar en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensións sobre libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, e relacionados cos elementos transversais, evitando estereotipos lingüísticos ou culturais. 	<ul style="list-style-type: none"> LCLB3.11.1. Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensións sobre libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais, e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe. 	TRABALLO INVESTIGACIÓN / rúbrica	
<ul style="list-style-type: none"> B4.1. Favorecer a lectura e comprensión de obras literarias da literatura española e universal de todos os tempos e da literatura xuvenil. 	<ul style="list-style-type: none"> LCLB4.1.1. Le e comprende cun grao crecente de interese e autonomía obras literarias próximas aos seus gustos e ás súas afeccións. 	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula TAREFA / rúbrica 	
	<ul style="list-style-type: none"> LCLB4.1.2. Valora algunha das obras de lectura libre, resumindo o contido, explicando os aspectos que máis chamaron a súa atención e o que a lectura lle achegou como experiencia persoal. 	TRABALLO INVESTIGACIÓN / rúbrica	
	<ul style="list-style-type: none"> LCLB4.1.3. Desenvolve progresivamente o seu propio criterio estético perseguindo como única finalidade o pracer pola lectura. 	TRABALLO INVESTIGACIÓN / rúbrica	

	<ul style="list-style-type: none"> B4.2. Promover a reflexión sobre a conexión entre a literatura e o resto das artes. 	<ul style="list-style-type: none"> LCLB4.2.1. Desenvolve progresivamente a capacidade de reflexión observando, analizando e explicando a relación existente entre manifestacións artísticas de todas as épocas (música, pintura, cine, etc.). 	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula TAREFA / rúbrica
		<ul style="list-style-type: none"> LCLB4.2.2. Recoñece e comenta o mantemento ou a evolución de personaxes-tipo, temas e formas ao longo dos diversos períodos histórico-literarios, ata a actualidade. 	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula PROBA ESCRITA / exame
		<ul style="list-style-type: none"> LCLB4.2.3. Compara textos literarios e pezas dos medios de comunicación que respondan a un mesmo tóxico, observando, analizando e explicando os puntos de vista segundo o medio, a época ou a cultura, e valorando e criticando o que le ou ve. 	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula TAREFA / rúbrica
	<ul style="list-style-type: none"> B4.3. Fomentar o gusto e o hábito pola lectura en todas as súas vertentes: como fonte de acceso ao coñecemento e como instrumento de lecer e diversión que permite explorar mundos diferentes aos nosos, reais ou imaxinarios. 	<ul style="list-style-type: none"> LCLB4.3.1. Fala na clase dos libros e comparte as súas impresións cos/coas compañeiros/as. 	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula
		<ul style="list-style-type: none"> LCLB4.3.2. Traballa en equipo determinados aspectos das lecturas propostas ou seleccionadas polos alumnos, investigando e experimentando de forma progresivamente autónoma. 	<ul style="list-style-type: none"> TRABALLO INVESTIGACIÓN / rúbrica
		<ul style="list-style-type: none"> LCLB4.3.3. Le en voz alta, modulando e adecuando a voz, apoiándose en elementos da comunicación non verbal e potenciando a expresividade verbal. 	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula
	<ul style="list-style-type: none"> B4.4. Comprender textos literarios representativos desde o século XVIII aos nosos días, recoñecendo a intención do/da autor/a, o tema e os trazos propios do xénero ao que pertence, e relacionando o seu contido co contexto sociocultural e literario da época, ou doutras épocas, e expresando a relación con xuízos persoais razoados. 	<ul style="list-style-type: none"> LCLB4.4.1. Le e comprende unha selección de textos literarios representativos da literatura desde o século XVIII aos nosos días, identificando o tema, resumindo o seu contido e interpretando a linguaxe literaria. 	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula PROBA ESCRITA / exame
		<ul style="list-style-type: none"> LCLB4.4.2. Expresa a relación entre o contido da obra, a intención do/da autor/a e o contexto, e o mantemento de temas e formas, emitindo xuízos persoais razoados. 	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula PROBA ESCRITA / exame
	<ul style="list-style-type: none"> B4.5. Redactar textos persoais de intención literaria seguindo as convencións do xénero, con intención lúdica e creativa. 	<ul style="list-style-type: none"> LCLB4.5.1. Redacta textos persoais de intención literaria a partir de modelos dados, seguindo as convencións do xénero e con intención lúdica e creativa. 	<ul style="list-style-type: none"> TAREFA / rúbrica
		<ul style="list-style-type: none"> LCLB4.5.2. Desenvolve o gusto pola escritura como instrumento de comunicación capaz de analizar e regular os seus propios sentimentos. 	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula TAREFA / rúbrica
<ul style="list-style-type: none"> B4.6. Consultar e citar adecuadamente fontes de información variadas para realizar un traballo educativo en soporte impreso ou dixital sobre un tema do currículo de literatura, adoptando un punto de vista crítico 	<ul style="list-style-type: none"> LCLB4.6.1. Consulta e cita adecuadamente varias fontes de información para desenvolver por escrito, con rigor, claridade e coherencia, un tema relacionado co currículo de Literatura. 	<ul style="list-style-type: none"> TRABALLO INVESTIGACIÓN / rúbrica 	

	e persoal, e utilizando as tecnoloxías da información.	<ul style="list-style-type: none"> LCLB4.6.2. Achega nos seus traballos escritos ou orais conclusións e puntos de vista persoais e críticos sobre as obras literarias, expresándose con rigor, claridade e coherencia. 	TRABALLO INVESTIGACIÓN / rúbrica
		<ul style="list-style-type: none"> LCLB4.6.3. Utiliza recursos variados das tecnoloxías da información e da comunicación para a realización dos seus traballos educativos. 	TRABALLO INVESTIGACIÓN / rúbrica
3º Trimestre	<ul style="list-style-type: none"> B1.1. Comprender, interpretar e valorar textos orais propios dos ámbitos persoal, educativo ou escolar, e social. 	<ul style="list-style-type: none"> LCLB1.1.5. Distingue entre información e opinión en mensaxes procedentes dos medios de comunicación, e entre información e persuasión en mensaxes publicitarias orais, identificando as estratexias de enfatización e expansión. 	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula TAREFA / rúbrica
		<ul style="list-style-type: none"> LCLB1.1.6. Segue e interpreta instrucións orais. 	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula
	<ul style="list-style-type: none"> B1.3. Comprender o sentido global e a intención de textos orais. 	<ul style="list-style-type: none"> LCLB1.3.4. Identifica o propósito, a tese e os argumentos das persoas participantes en debates, faladoiros e entrevistas procedentes dos medios de comunicación audiovisual, valorando de forma crítica aspectos concretos da súa forma e o seu contido. 	TAREFA / rúbrica
		<ul style="list-style-type: none"> LCLB1.3.5. Recoñece e asume as regras de interacción, intervención e cortesía que regulan os debates e calquera intercambio comunicativo oral. 	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula TAREFA / rúbrica
	<ul style="list-style-type: none"> B1.4. Recoñecer, interpretar e avaliar progresivamente as producións orais propias e alleas, así como os aspectos prosódicos e os elementos non verbais (xestos, movementos, ollada, etc.). 	<ul style="list-style-type: none"> LCLB1.4.1. Coñece o proceso de produción de discursos orais e valora a claridade expositiva, a adecuación, a coherencia do discurso e a cohesión dos contidos. 	TAREFA / rúbrica
		<ul style="list-style-type: none"> LCLB1.4.2. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre, volume, etc.) a ollada, a colocación, a linguaxe corporal, a xestión de tempos e o emprego de axudas audiovisuais en calquera tipo de discurso. 	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula TAREFA / rúbrica
		<ul style="list-style-type: none"> LCLB1.4.3. Recoñece os erros da produción oral propia e allea a partir da práctica habitual da avaliación e autoavaliación, e propón solucións para melloralas. 	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula TAREFA / rúbrica
	<ul style="list-style-type: none"> B1.5. Valorar a lingua oral como instrumento de aprendizaxe, como medio para transmitir coñecementos, ideas e sentimentos, e como ferramenta para regular a conduta. 	<ul style="list-style-type: none"> LCLB1.5.1. Utiliza e valora a lingua como un medio para adquirir, procesar e transmitir novos coñecementos, para expresar ideas e sentimentos, e para regular a conduta. 	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula
	<ul style="list-style-type: none"> B1.6. Aprender a falar en público, en situacións formais ou informais, de xeito individual ou en grupo. 	<ul style="list-style-type: none"> LCLB1.6.1. Realiza presentacións orais de forma individual ou en grupo, planificando o proceso de oralidade, organizando o contido, consultando fontes de información diversas, xestionando o tempo e transmitindo a información de xeito coherente, aproveitando vídeos, gravacións ou outros soportes dixitais. 	TAREFA / rúbrica

		<ul style="list-style-type: none"> LCLB1.6.5. Resume oralmente exposicións, argumentacións, intervencións públicas, etc., recollendo as ideas principais e integrando a información en oracións que se relacionen lóxicamente e semanticamente. 	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula TAREFA / rúbrica
		<ul style="list-style-type: none"> LCLB1.6.6. Aplica os coñecementos gramaticais á avaliación e á mellora da expresión oral, recoñecendo en exposicións orais propias ou alleas as dificultades expresivas (incoherencias, repeticións, ambigüidades, impropiedades léxicas, pobreza e repetición de conectores etc.). 	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula TAREFA / rúbrica
<ul style="list-style-type: none"> B1.7. Coñecer, comparar, usar e valorar as normas de cortesía nas intervencións orais propias da actividade educativa, tanto espontáneas como planificadas, e nas prácticas discursivas orais propias dos medios de comunicación. 		<ul style="list-style-type: none"> LCLB1.7.1. Coñece, valora e aplica as normas que rexen a cortesía na comunicación oral. 	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula
		<ul style="list-style-type: none"> LCLB1.7.3. Participa activamente nos debates escolares, respectando as regras de intervención, interacción e cortesía que os regulan, utilizando unha linguaxe non discriminatoria. 	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula TAREFA / rúbrica
<ul style="list-style-type: none"> B1.8. Reproducir situacións reais ou imaxinarias de comunicación potenciando o desenvolvemento progresivo das habilidades sociais, a expresión verbal e non verbal, e a representación de realidades, sentimentos e emocións. 		<ul style="list-style-type: none"> LCLB1.8.1. Dramatiza e improvisa situacións reais ou imaxinarias de comunicación. 	TAREFA / rúbrica
<ul style="list-style-type: none"> B2.1. Aplicar diferentes estratexias de lectura comprensiva e crítica de textos 		<ul style="list-style-type: none"> LCLB2.1.2. Localiza, relaciona e secuencía as informacións explícitas dos textos. 	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula
		<ul style="list-style-type: none"> LCLB2.1.6. Comprende o significado de palabras propias do nivel culto da lingua que incorpora ao seu repertorio léxico, e recoñecendo a importancia de enriquecer o seu vocabulario para expresarse con exactitude e precisión. 	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula TAREFA / rúbrica
<ul style="list-style-type: none"> B2.2. Ler, comprender, interpretar e valorar textos escritos en diferentes soportes e formatos. 		LCLB2.2.4. Localiza informacións explícitas nun texto e relaciónaa entre si e co contexto, secuências e deduce informacións ou valoracións implícitas.	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula
		LCLB2.2.6. Interpreta, explica e deduce a información dada en esquemas, mapas conceptuais, diagramas, gráficas, fotografías, etc.	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula TAREFA / rúbrica
<ul style="list-style-type: none"> B2.3. Manifestar unha actitude crítica ante a lectura de calquera tipo de textos ou obras literarias a través dunha lectura reflexiva que permita identificar posturas de acordo ou desacordo, respectando sempre as opinións dos demais. 		<ul style="list-style-type: none"> LCLB2.3.1. Identifica e expresa as posturas de acordo e desacordo sobre aspectos parciais ou globais dun texto. 	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula TAREFA / rúbrica
		<ul style="list-style-type: none"> LCLB2.3.2. Elabora a súa propia interpretación sobre o significado dun texto. 	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula TAREFA / rúbrica

		<ul style="list-style-type: none"> LCLB2.3.3. Respeita as opinións das demais persoas. 	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula TAREFA / rúbrica
<ul style="list-style-type: none"> B2.4. Seleccionar os coñecementos que se obteñan das bibliotecas ou de calquera outra fonte de información impresa en papel ou dixital, integrándoos nun proceso de aprendizaxe continua. 	<ul style="list-style-type: none"> LCLB2.4.1. Utiliza de forma autónoma diversas fontes de información, integrando os coñecementos adquiridos nos seus discursos orais ou escritos. 		<ul style="list-style-type: none"> TAREFA / rúbrica
	<ul style="list-style-type: none"> LCLB2.4.2. Coñece e manexa habitualmente dicionarios impresos ou en versión dixital, dicionarios de dúbida e irregularidades da lingua, etc. 	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula TAREFA / rúbrica 	
	<ul style="list-style-type: none"> LCLB2.4.3. Coñece o funcionamento de bibliotecas (escolares, locais, etc.) e de bibliotecas dixitais, e é capaz de solicitar autonomamente libros, vídeos, etc. 	<ul style="list-style-type: none"> TAREFA / rúbrica 	
<ul style="list-style-type: none"> B2.5. Aplicar progresivamente as estratexias necesarias para producir textos adecuados, coherentes e cohesionados. 	<ul style="list-style-type: none"> LCLB2.5.3. Escribe textos en diferentes soportes usando o rexistro adecuado, organizando as ideas con claridade, enlazando enunciados en secuencias lineais cohesionadas, e respectando as normas gramaticais e ortográficas. 		<ul style="list-style-type: none"> TAREFA / rúbrica
	<ul style="list-style-type: none"> LCLB2.5.6. Reescribe textos propios e alleos aplicando as propostas de mellora que se deducen da avaliación da produción escrita. 	<ul style="list-style-type: none"> TAREFA / rúbrica 	
<ul style="list-style-type: none"> B2.6. Escribir textos en relación co ámbito de uso. 	<ul style="list-style-type: none"> LCLB2.6.3. Utiliza variados organizadores textuais nos seus escritos. 	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula TAREFA / rúbrica 	
	<ul style="list-style-type: none"> LCLB2.6.6. Explica por escrito o significado dos elementos visuais que poidan aparecer nos textos (gráficas, imaxes, etc.). 	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula TAREFA / rúbrica 	
<ul style="list-style-type: none"> B2.7. Valorar a importancia da lectura e a escritura como ferramentas de adquisición das aprendizaxes e como estímulo do desenvolvemento persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> LCLB2.7.1. Produce textos diversos recoñecendo na escritura o instrumento que é capaz de organizar o seu pensamento. 	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula TAREFA / rúbrica 	
	<ul style="list-style-type: none"> LCLB2.7.2. Utiliza nos seus escritos palabras propias do nivel formal da lingua que incorpora ao seu repertorio léxico, e recoñece a importancia de enriquecer o seu vocabulario para expresarse oralmente e por escrito con exactitude e precisión. 	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula TAREFA / rúbrica 	
	<ul style="list-style-type: none"> LCLB2.7.3. Valora e incorpora progresivamente unha actitude creativa ante a lectura e a escritura. 	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula 	

		<ul style="list-style-type: none"> LCLB2.7.4. Coñece e utiliza ferramentas das tecnoloxías da información e da comunicación, participando, intercambiando opinións, comentando e valorando escritos alleos, ou escribindo e dando a coñecer os seus propios. 	TAREFA / rúbrica
	<ul style="list-style-type: none"> B3.5. Usar correcta e eficazmente os dicionarios e outras fontes de consulta, tanto en papel como en formato dixital, para resolver dúbidas sobre o uso correcto da lingua e para progresar na aprendizaxe autónoma. 	<ul style="list-style-type: none"> LCLB3.5.1. Utiliza os dicionarios e outras fontes de consulta en papel e formato dixital, resolve eficazmente as súas dúbidas sobre o uso correcto da lingua e progresa na aprendizaxe autónoma. 	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula TAREFA / rúbrica
	<ul style="list-style-type: none"> B3.6. Explicar e describir os trazos que determinan os límites oracionais para recoñecer a estrutura das oracións compostas. 	<ul style="list-style-type: none"> LCLB3.6.1. Transforma e amplía oracións simples en oracións compostas, usando conectores e outros procedementos de substitución para evitar repeticións. 	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula PROBA ESCRITA / exame
<ul style="list-style-type: none"> LCLB3.6.2. Recoñece a palabra nuclear que organiza sintacticamente e semanticamente un enunciado, así como os elementos que se agrupan arredor dela. 		<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula PROBA ESCRITA / exame	
<ul style="list-style-type: none"> LCLB3.6.3. Recoñece a equivalencia semántica e funcional entre o adxectivo, o substantivo e algúns adverbios con oracións de relativo, substantivas e adverbiais respectivamente, transformando e ampliando adxectivos, substantivos e adverbios en oracións subordinadas e inseríndoas como constituíntes doutra oración. 		<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula PROBA ESCRITA / exame	
<ul style="list-style-type: none"> LCLB3.6.4. Utiliza de forma autónoma textos da vida cotiá para a observación, reflexión e explicación sintáctica. 		TAREFA / rúbrica	
<ul style="list-style-type: none"> B3.7. Aplicar os coñecementos sobre a lingua para resolver problemas de comprensión e expresión de textos orais e escritos e para a revisión progresivamente autónoma dos textos propios e alleos. 	<ul style="list-style-type: none"> LCLB3.7.1. Revisa os seus discursos orais e escritos aplicando correctamente as normas ortográficas e gramaticais, recoñecendo o seu valor social para obter unha comunicación eficiente. 	TAREFA / rúbrica	
<ul style="list-style-type: none"> B3.8. Identificar e explicar as estruturas dos xéneros textuais, con especial atención ás estruturas expositivas e argumentativas, para utilizalas nas súas producións orais e escritas. 	<ul style="list-style-type: none"> LCLB3.8.2. Coñece os elementos da situación comunicativa que determinan os usos lingüísticos (tema, propósito, destinatario, xénero textual, etc.). 	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula PROBA ESCRITA / exame	
	<ul style="list-style-type: none"> LCLB3.8.4. Recoñece nun texto os procedementos lingüísticos para a expresión da subxectividade, e utilízalos nas producións propias. 	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula PROBA ESCRITA / exame	
<ul style="list-style-type: none"> B3.9. Recoñecer en textos de diversa índole e usar nas producións propias orais e escritas os conectores textuais e os principais mecanismos de referencia interna, tanto gramaticais como léxicos. 	<ul style="list-style-type: none"> LCLB3.9.1. Recoñece e utiliza a substitución léxica como un procedemento de cohesión textual. 	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula PROBA ESCRITA / exame	
	<ul style="list-style-type: none"> LCLB3.9.2. Identifica, explica e usa distintos tipos de conectores de causa, consecuencia, condición e hipótese, así como os mecanismos gramaticais e léxicos de referencia interna que proporcionan cohesión a un texto. 	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula PROBA ESCRITA / exame	

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.11. Participar en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensións sobre libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, e relacionados cos elementos transversais, evitando estereotipos lingüísticos ou culturais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.11.1. Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensións sobre libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais, e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe. 	TRABALLO INVESTIGACIÓN / rúbrica
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.12. Reflexionar sobre o sistema e as normas de uso das linguas, mediante a comparación e a transformación de textos, enunciados e palabras, e utilizar estes coñecementos para solucionar problemas de comprensión e para a produción de textos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB3.12.1. Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e a produción dos textos traballados en calquera das outras. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula TAREFA / rúbrica
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Favorecer a lectura e comprensión de obras literarias da literatura española e universal de todos os tempos e da literatura xuvenil. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB4.1.1. Le e comprende cun grao crecente de interese e autonomía obras literarias próximas aos seus gustos e ás súas afeccións. 	TRABALLO INVESTIGACIÓN / rúbrica
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB4.1.2. Valora algunha das obras de lectura libre, resumindo o contido, explicando os aspectos que máis chamaron a súa atención e o que a lectura lle achegou como experiencia persoal. 	TRABALLO INVESTIGACIÓN / rúbrica
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB4.1.3. Desenvolve progresivamente o seu propio criterio estético perseguindo como única finalidade o pracer pola lectura. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula TAREFA / rúbrica
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.2. Promover a reflexión sobre a conexión entre a literatura e o resto das artes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB4.2.1. Desenvolve progresivamente a capacidade de reflexión observando, analizando e explicando a relación existente entre manifestacións artísticas de todas as épocas (música, pintura, cine, etc.). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula PROBA ESCRITA / exame
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB4.2.2. Recoñece e comenta o mantemento ou a evolución de personxes-tipo, temas e formas ao longo dos diversos períodos histórico-literarios, ata a actualidade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula TAREFA / rúbrica
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB4.2.3. Compara textos literarios e pezas dos medios de comunicación que respondan a un mesmo tópico, observando, analizando e explicando os puntos de vista segundo o medio, a época ou a cultura, e valorando e criticando o que le ou ve. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula TAREFA / rúbrica
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.3. Fomentar o gusto e o hábito pola lectura en todas as súas vertentes: como fonte de acceso ao coñecemento e como instrumento de lecer e diversión que permite explorar mundos diferentes aos nosos, reais ou imaxinarios. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB4.3.1. Fala na clase dos libros e comparte as súas impresións cos/coas compañeiros/as. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCLB4.3.2. Traballa en equipo determinados aspectos das lecturas propostas ou seleccionadas polos alumnos, investigando e experimentando de forma progresivamente autónoma. 	TRABALLO INVESTIGACIÓN / rúbrica

		<ul style="list-style-type: none"> LCLB4.3.3. Le en voz alta, modulando e adecuando a voz, apoiándose en elementos da comunicación non verbal e potenciando a expresividade verbal. 	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula TAREFA / rúbrica
	<ul style="list-style-type: none"> B4.4. Comprender textos literarios representativos desde o século XVIII aos nosos días, recoñecendo a intención do/da autor/a, o tema e os trazos propios do xénero ao que pertence, e relacionando o seu contido co contexto sociocultural e literario da época, ou doutras épocas, e expresando a relación con xuízos persoais razoados. 	<ul style="list-style-type: none"> LCLB4.4.1. Le e comprende unha selección de textos literarios representativos da literatura desde o século XVIII aos nosos días, identificando o tema, resumindo o seu contido e interpretando a linguaxe literaria. LCLB4.4.2. Expresa a relación entre o contido da obra, a intención do/da autor/a e o contexto, e o mantemento de temas e formas, emitindo xuízos persoais razoados. 	<ul style="list-style-type: none"> ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula PROBA ESCRITA / exame ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula PROBA ESCRITA / exame
	<ul style="list-style-type: none"> B4.5. Redactar textos persoais de intención literaria seguindo as convencións do xénero, con intención lúdica e creativa. 	<ul style="list-style-type: none"> LCLB4.5.1. Redacta textos persoais de intención literaria a partir de modelos dados, seguindo as convencións do xénero e con intención lúdica e creativa. LCLB4.5.2. Desenvolve o gusto pola escritura como instrumento de comunicación capaz de analizar e regular os seus propios sentimentos. 	<ul style="list-style-type: none"> TAREFA / rúbrica ACTIVIDADES DE AULA/caderno de aula TAREFA / rúbrica
	<ul style="list-style-type: none"> B4.6. Consultar e citar adecuadamente fontes de información variadas para realizar un traballo educativo en soporte impreso ou dixital sobre un tema do currículo de literatura, adoptando un punto de vista crítico e persoal, e utilizando as tecnoloxías da información. 	<ul style="list-style-type: none"> LCLB4.6.1. Consulta e cita adecuadamente varias fontes de información para desenvolver por escrito, con rigor, claridade e coherencia, un tema relacionado co currículo de Literatura. LCLB4.6.2. Achega nos seus traballos escritos ou orais conclusións e puntos de vista persoais e críticos sobre as obras literarias, expresándose con rigor, claridade e coherencia. LCLB4.6.3. Utiliza recursos variados das tecnoloxías da información e da comunicación para a realización dos seus traballos educativos. 	<ul style="list-style-type: none"> TRABALLO INVESTIGACIÓN / rúbrica TRABALLO INVESTIGACIÓN / rúbrica TRABALLO INVESTIGACIÓN / rúbrica

2º de BACHARELATO

TEMPORALIZACIÓN	CRITERIOS AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	PROC.AVALIACIÓN /INSTRUMENTO
1º trimestre	<ul style="list-style-type: none"> B1.1. escoitar de forma activa e analizar textos orais argumentativos e expositivos procedentes dos ámbitos educativo, xornalístico, profesional e empresarial, identificando os trazos propios do seu xénero, relacionando os aspectos formais do texto coa intención comunicativa do emisor e co resto dos factores da situación comunicativa. 	<ul style="list-style-type: none"> LCL2B1.1.1. Recoñece as formas de organización do contido nunha argumentación oral, analizando os recursos verbais e non verbais empregados polo emisor e valorándoos en función dos elementos da situación comunicativa. 	<ul style="list-style-type: none"> Actividades de aula/caderno de aula

		<ul style="list-style-type: none"> LCL2B1.1.2. Analiza os recursos verbais e non verbais presentes en textos orais argumentativos e expositivos procedentes dos ámbitos educativo, xornalístico, profesional e empresarial, relacionando os aspectos formais e expresivos coa intención do emisor, o xénero textual e o resto dos elementos da situación comunicativa. 	Actividades de aula/caderno de aula
<ul style="list-style-type: none"> B2.1. Comprender e producir textos expositivos e argumentativos propios dos ámbitos educativo, xornalístico, profesional ou empresarial, identificando a intención do emisor, resumindo o seu contido, diferenciando a idea principal e explicando o modo de organización. 	<ul style="list-style-type: none"> LCL2B2.1.1. Comprende o sentido global de textos escritos de carácter expositivo e argumentativo propios dos ámbitos educativo, xornalístico, profesional ou empresarial, identificando a intención comunicativa do emisor e a súa idea principal. 	Actividades de aula/caderno de aula	
	<ul style="list-style-type: none"> LCL2B2.1.2. Sintetiza textos de carácter expositivo e argumentativo propios dos ámbitos educativo, xornalístico, profesional ou empresarial, diferenciando as ideas principais e as secundarias. 	Tarefa / rúbrica	
<ul style="list-style-type: none"> B2.2. Escribir textos expositivos e argumentativos propios do ámbito educativo con rigor, claridade e corrección, empregando argumentos adecuados e convincentes, e axustando a súa expresión á intención comunicativa e ao resto das condicións da situación comunicativa. 	<ul style="list-style-type: none"> LCL2B2.2.1. Desenvolve por escrito un tema do currículo con rigor, claridade e corrección ortográfica e gramatical, aplicando os coñecementos gramaticais e pragmáticos, para mellorar a expresión escrita. 	Actividades de aula/caderno e caderno dixital Proba escrita/exame	
	<ul style="list-style-type: none"> LCL2B2.2.2. Nas súas producións escritas axusta a súa expresión ás condicións da situación comunicativa (tema, ámbito discursivo, tipo de destinatario, xénero textual, etc), empregando os recursos expresivos propios do rexistro formal e evitando o uso de coloquialismos. 	Actividades de aula/caderno e caderno dixital Proba escrita/exame	
	<ul style="list-style-type: none"> LCL2B2.2.3. Avalía as súas propias producións escritas e as dos/das seus/súas compañeiros/as, recoñecendo as dificultades estruturais e expresivas, recorrendo a obras de consulta tanto impresas como dixitais para a súa corrección, e deseñando estratexias para mellorar a súa redacción e avanzar na aprendizaxe autónoma. 	Tarefa / rúbrica	
<ul style="list-style-type: none"> B2.3. Realizar traballos educativos individuais ou en grupo sobre temas polémicos do currículo ou da actualidade social, científica ou cultural, planificando a súa realización, contrastando opinións enfrontadas, defendendo unha opinión persoal e utilizando as tecnoloxías da información e da comunicación para a súa realización, avaliación e mellora. 	<ul style="list-style-type: none"> LCL2B2.3.1. Realiza traballos educativos individuais e en grupo sobre un tema controvertido do currículo ou da actualidade social, cultural ou científica, planificando a súa realización, fixando os seus propios obxectivos, contrastando posturas enfrontadas, e organizando e defendendo unha opinión propia mediante distintos tipos de argumentos. 	Tarefa / rúbrica	
	<ul style="list-style-type: none"> LCL2B2.3.2. Utiliza as tecnoloxías da información e da comunicación para documentarse, consultando fontes diversas, avaliando, contrastando, seleccionando e organizando a información relevante mediante fichas-resumo. 	Tarefa / rúbrica	
	<ul style="list-style-type: none"> LCL2B2.3.3. Respecta as normas de presentación de traballos escritos: organización en epígrafes, procedementos de cita, notas a pé de páxina, bibliografía... 	Tarefa / rúbrica	

<ul style="list-style-type: none"> B2.4. Analizar textos escritos argumentativos e expositivos propios dos ámbitos educativo, xornalístico, profesional ou empresarial, identificando os seus trazos formais característicos e relacionando as súas características expresivas coa intención comunicativa e co resto dos elementos da situación comunicativa. 	<ul style="list-style-type: none"> LCL2B2.4.1. Describe os trazos morfosintácticos, léxico-semánticos e pragmático-textuais presentes nun texto expositivo ou argumentativo procedente dos ámbitos educativo, xornalístico, profesional ou empresarial, utilizando a terminoloxía gramatical adecuada e pondo de manifesto a súa relación coa intención comunicativa do emisor e cos trazos propios do xénero textual. 	<p>Actividades de aula/caderno e caderno dixital</p> <p>Proba escrita/exame</p>
<ul style="list-style-type: none"> B3.1. Recoñecer e explicar o proceso de formación das palabras en español, aplicando os coñecementos adquiridos para a mellora, a comprensión e o enriquecemento do vocabulario activo. 	<ul style="list-style-type: none"> LCL2B3.1.1. Explica os procedementos de formación das palabras diferenciando entre raíz e afixos, e explicando o seu significado. 	<p>Actividades de aula/caderno e caderno dixital</p> <p>Proba escrita/exame</p>
<ul style="list-style-type: none"> B3.1. Recoñecer e explicar o proceso de formación das palabras en español, aplicando os coñecementos adquiridos para a mellora, a comprensión e o enriquecemento do vocabulario activo. 	<ul style="list-style-type: none"> LCL2B3.1.2. Recoñece e explica a procedencia grecolatina de grande parte do léxico español e valora o seu coñecemento para a dedución do significado de palabras descoñecidas. 	<p>Actividades de aula/caderno e caderno dixital</p> <p>Proba escrita/exame</p>
<ul style="list-style-type: none"> B3.2. Recoñecer e identificar os trazos característicos das categorías gramaticais, e explicar os seus usos e valores nos textos. 	<ul style="list-style-type: none"> LCL2B3.2.1. Identifica e explica os usos e os valores das categorías gramaticais, en relación coa intención comunicativa do emisor, coa tipoloxía textual seleccionada e con outros compoñentes da situación comunicativa (audiencia e contexto). 	<p>Actividades de aula/caderno e caderno dixital</p> <p>Proba escrita/exame</p>
<ul style="list-style-type: none"> B3.2. Recoñecer e identificar os trazos característicos das categorías gramaticais, e explicar os seus usos e valores nos textos. 	<ul style="list-style-type: none"> LCL2B3.2.2. Selecciona o léxico e a terminoloxía adecuados en contextos comunicativos que esixen un uso formal e especializado da lingua, evitando o uso de coloquialismos, imprecisións ou expresións clixé. 	<p>Tarefa / rúbrica</p>
<ul style="list-style-type: none"> B3.8. Reflexionar sobre a relación entre os procesos de produción e recepción dun texto, recoñecendo a importancia que para a súa comprensión teñen os coñecementos previos que se posúen a partir de lecturas anteriores que se relacionan con el. 	<ul style="list-style-type: none"> LCL2B3.8.1. Expresa as súas experiencias de lectura de obras de diferente tipo, xénero, etc., e as súas experiencias persoais en relación co novo texto, para chegar a unha mellor comprensión e interpretación deste. 	<p>Tarefa / rúbrica</p>
<ul style="list-style-type: none"> B3.10. Participar en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensións sobre libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, e relacionados cos elementos transversais, evitando estereotipos lingüísticos ou culturais. 	<ul style="list-style-type: none"> LCL2B3.10.1. Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensións sobre libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais, e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe. 	<p>Tarefa / rúbrica</p>
<ul style="list-style-type: none"> B3.11. Reflexionar sobre o sistema e as normas de uso das linguas, mediante a comparación e a transformación de textos, enunciados e palabras, e utilizar estes coñecementos para solucionar problemas de comprensión e para a produción de textos. 	<ul style="list-style-type: none"> LCL2B3.11.1. Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e a produción dos textos traballados en calquera das outras. 	<p>Tarefa / rúbrica</p>
<ul style="list-style-type: none"> B4.1. Coñecer os aspectos temáticos e formais dos principais movementos literarios do século XX ata os nosos días, así como os autores e obras máis significativos. 	<ul style="list-style-type: none"> LCL2B4.1.1. Desenvolve por escrito con coherencia e corrección as características temáticas e formais dos principais movementos do século XX ata os nosos días, mencionando os autores e obras máis representativas. 	<p>Actividades de aula/caderno e caderno dixital</p> <p>Proba escrita/exame</p>

	<ul style="list-style-type: none"> B4.2. Ler e analizar textos literarios representativos da historia da literatura do século XX ata os nosos días, identificando as características temáticas e formais, en relación co contexto, o movemento, o xénero ao que pertence e a obra do/da autor/a, e constatando a evolución histórica de temas e formas. 	<ul style="list-style-type: none"> LCL2B4.2.1. Analiza fragmentos literarios ou, de ser o caso, de obras completas do século XX ata os nosos días, relacionando o contido e as formas de expresión coa traxectoria e o estilo do/da seu/súa autor/a, o seu xénero e o movemento literario ao que pertence. LCL2B4.2.2. Compara textos de diferentes épocas, e describe a evolución de temas e formas. 	<p>Actividades de aula/caderno e caderno dixital</p> <p>Proba escrita/exame</p>
	<ul style="list-style-type: none"> B4.3. Interpretar de xeito crítico fragmentos ou obras da literatura do século XX ata os nosos días, recoñecendo as ideas que manifestan a relación da obra co seu contexto histórico, artístico e cultural. 	<ul style="list-style-type: none"> LCL2B4.3.1. Interpreta de xeito crítico fragmentos ou obras completas significativos da literatura do século XX ata os nosos días, recoñecendo as ideas que manifestan a relación da obra co seu contexto histórico, artístico e cultural. 	<p>Actividades de aula/caderno e caderno dixital</p> <p>Proba escrita/exame</p>
	<ul style="list-style-type: none"> B4.4. Desenvolver por escrito un tema da historia da literatura do século XX ata os nosos días, expondo as ideas con rigor, claridade e coherencia, e achegando unha visión persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> LCL2B4.4.1. Desenvolve por escrito un tema da historia da literatura do século XX ata os nosos días, expondo as ideas con rigor, claridade, coherencia e corrección, e achegando unha visión persoal. 	<p>Actividades de aula/caderno e caderno dixital</p> <p>Proba escrita/exame</p>
	<ul style="list-style-type: none"> B4.5. Elaborar un traballo de carácter educativo en soporte impreso ou dixital sobre un tema do currículo de literatura consultando fontes diversas, adoptando un punto de vista crítico e persoal, e utilizando as tecnoloxías da información. 	<ul style="list-style-type: none"> LCL2B4.5.1. Le textos informativos en papel ou en formato dixital sobre un tema do currículo de literatura do século XX ata os nosos días, extraendo a información relevante para ampliar coñecementos sobre o tema. 	<p>Actividades de aula/caderno e caderno dixital</p> <p>Proba escrita/exame</p>
2º trimestre	<ul style="list-style-type: none"> B1.2. Sintetizar o contido de textos expositivos e argumentativos orais do ámbito educativo (conferencias e mesas redondas), diferenciando a información relevante e accesoria, e utilizando a escoita activa como un medio de adquisición de coñecementos. 	<ul style="list-style-type: none"> LCL2B1.2.1. Sintetiza por escrito o contido de textos orais argumentativos e expositivos procedentes dos ámbitos educativo, xornalístico, profesional ou empresarial, discriminando a información relevante. 	<p>Actividades de aula/caderno de aula</p>
	<ul style="list-style-type: none"> B1.3. Extraer información de textos orais xornalísticos e publicitarios procedentes dos medios de comunicación social, recoñecendo a intención comunicativa, o tema, a estrutura e o contido, identificando os trazos propios do xénero xornalístico e os recursos verbais e non verbais utilizados, e valorando de forma crítica a súa forma e o seu contido. 	<ul style="list-style-type: none"> LCL2B1.3.1. Interpreta diversos anuncios sonoros e audiovisuais, identificando a información e a persuasión, recoñecendo os elementos que utiliza o emisor para seducir o receptor, valorando criticamente a súa forma e o seu contido, e rexeitando as ideas discriminatorias. 	<p>Actividades de aula/caderno e caderno dixital</p> <p>Tarefa / rúbrica</p>
	<ul style="list-style-type: none"> B2.1. Comprender e producir textos expositivos e argumentativos propios dos ámbitos educativo, xornalístico, profesional ou empresarial, identificando a intención do emisor, resumindo o seu contido, diferenciando a idea principal e explicando o modo de organización. 	<ul style="list-style-type: none"> LCL2B2.1.3. Analiza a estrutura de textos expositivos e argumentativos procedentes dos ámbitos educativo, xornalístico, profesional ou empresarial, identificando os tipos de conectores e organizadores da información textual. 	<p>Actividades de aula/caderno e caderno dixital</p> <p>Proba escrita/exame</p>
	<ul style="list-style-type: none"> B2.2. Escribir textos expositivos e argumentativos propios do ámbito educativo con rigor, claridade e corrección, empregando argumentos adecuados e convincentes, e axustando a súa expresión á intención comunicativa e ao resto das condicións da situación comunicativa. 	<ul style="list-style-type: none"> LCL2B2.2.1. Desenvolve por escrito un tema do currículo con rigor, claridade e corrección ortográfica e gramatical, aplicando os coñecementos gramaticais e pragmáticos, para mellorar a expresión escrita. 	<p>Actividades de aula/caderno e caderno dixital</p> <p>Proba escrita/exame</p>

		<ul style="list-style-type: none"> LCL2B2.2.2. Nas súas producións escritas axusta a súa expresión ás condicións da situación comunicativa (tema, ámbito discursivo, tipo de destinatario, xénero textual, etc), empregando os recursos expresivos propios do rexistro formal e evitando o uso de coloquialismos. 	<p>Actividades de aula/caderno e caderno dixital</p> <p>Tarefa / rúbrica</p>
		<ul style="list-style-type: none"> LCL2B2.2.3. Avalia as súas propias producións escritas e as dos/das seus/súas compañeiros/as, recoñecendo as dificultades estruturais e expresivas, recorrendo a obras de consulta tanto impresas como dixitais para a súa corrección, e deseñando estratexias para mellorar a súa redacción e avanzar na aprendizaxe autónoma. 	<p>Tarefa / rúbrica</p>
	<ul style="list-style-type: none"> B2.3. Realizar traballos educativos individuais ou en grupo sobre temas polémicos do currículo ou da actualidade social, científica ou cultural, planificando a súa realización, contrastando opinións enfrontadas, defendendo unha opinión persoal e utilizando as tecnoloxías da información e da comunicación para a súa realización, avaliación e mellora. 	<ul style="list-style-type: none"> LCL2B2.3.1. Realiza traballos educativos individuais e en grupo sobre un tema controvertido do currículo ou da actualidade social, cultural ou científica, planificando a súa realización, fixando os seus propios obxectivos, contrastando posturas enfrontadas, e organizando e defendendo unha opinión propia mediante distintos tipos de argumentos. 	<p>Tarefa / rúbrica</p>
		<ul style="list-style-type: none"> LCL2B2.3.2. Utiliza as tecnoloxías da información e da comunicación para documentarse, consultando fontes diversas, avaliando, contrastando, seleccionando e organizando a información relevante mediante fichas-resumo. 	<p>Tarefa / rúbrica</p>
		<ul style="list-style-type: none"> LCL2B2.3.3. Respecta as normas de presentación de traballos escritos: organización en epígrafes, procedementos de cita, notas a pé de páxina, bibliografía... 	<p>Tarefa / rúbrica</p>
	<ul style="list-style-type: none"> B2.4. Analizar textos escritos argumentativos e expositivos propios dos ámbitos educativo, xornalístico, profesional ou empresarial, identificando os seus trazos formais característicos e relacionando as súas características expresivas coa intención comunicativa e co resto dos elementos da situación comunicativa. 	<ul style="list-style-type: none"> LCL2B2.4.2. Recoñece, describe e utiliza os recursos gramaticais (substitución pronominal, uso reiterado de determinadas estruturas sintácticas, correlación temporal, etc.) e léxico-semánticos (substitución por sinónimos, hipónimos e hiperónimos, reiteracións léxicas, etc.) que proporcionan cohesión aos textos escritos. 	<p>Actividades de aula/caderno e caderno dixital</p> <p>Proba escrita/exame</p>
	<ul style="list-style-type: none"> B3.4. Observar, reflexionar e explicar as estruturas sintácticas dun texto, sinalando as conexións lóxicas e semánticas que se establecen entre elas. 	<ul style="list-style-type: none"> LCL2B3.4.1. Recoñece as estruturas sintácticas e explica a relación funcional e de significado que establecen co verbo da oración principal, empregando a terminoloxía gramatical adecuada. 	<p>Actividades de aula/caderno e caderno dixital</p> <p>Proba escrita/exame</p>
	<ul style="list-style-type: none"> B3.5. Aplicar os coñecementos sobre estruturas sintácticas dos enunciados para a realización, a autoavaliación e a mellora de textos orais e escritos, tomando conciencia da importancia do coñecemento gramatical para o uso correcto da lingua. 	<ul style="list-style-type: none"> LCL2B3.5.1. Enriquece os seus textos orais e escritos incorporando estruturas sintácticas variadas e aplicando os coñecementos adquiridos para a revisión e a mellora destes. 	<p>Tarefa / rúbrica</p>
		<ul style="list-style-type: none"> LCL2B3.5.2. Aplica os coñecementos adquiridos sobre as estruturas sintácticas dos enunciados para a realización, autoavaliación e mellora dos propios textos orais e escritos, tomando conciencia da importancia do coñecemento gramatical para o uso correcto da lingua. 	<p>Tarefa / rúbrica</p>
	<ul style="list-style-type: none"> B3.7. Explicar a forma de organización interna dos textos expositivos e argumentativos. 	<ul style="list-style-type: none"> LCL2B3.7.1. Recoñece, explica e utiliza en textos propios e alleos as formas de estruturar os textos expositivos e argumentativos. 	<p>Actividades de aula/caderno e caderno dixital</p> <p>Tarefa / rúbrica</p>

	<ul style="list-style-type: none"> B3.10. Participar en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensións sobre libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, e relacionados cos elementos transversais, evitando estereotipos lingüísticos ou culturais. 	<ul style="list-style-type: none"> LCL2B3.10.1. Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensións sobre libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais, e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe. 	Tarefa / rúbrica
	<ul style="list-style-type: none"> B3.11. Reflexionar sobre o sistema e as normas de uso das linguas, mediante a comparación e a transformación de textos, enunciados e palabras, e utilizar estes coñecementos para solucionar problemas de comprensión e para a produción de textos. 	<ul style="list-style-type: none"> LCL2B3.11.1. Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e a produción dos textos traballados en calquera das outras. 	Actividades de aula/caderno e caderno dixital Tarefa / rúbrica
	<ul style="list-style-type: none"> B4.1. Coñecer os aspectos temáticos e formais dos principais movementos literarios do século XX ata os nosos días, así como os autores e obras máis significativos. 	<ul style="list-style-type: none"> LCL2B4.1.1. Desenvolve por escrito con coherencia e corrección as características temáticas e formais dos principais movementos do século XX ata os nosos días, mencionando os autores e obras máis representativas. 	Actividades de aula/caderno e caderno dixital Proba escrita/exame
	<ul style="list-style-type: none"> B4.2. Ler e analizar textos literarios representativos da historia da literatura do século XX ata os nosos días, identificando as características temáticas e formais, en relación co contexto, o movemento, o xénero ao que pertence e a obra do/da autor/a, e constatando a evolución histórica de temas e formas. 	<ul style="list-style-type: none"> LCL2B4.2.1. Analiza fragmentos literarios ou, de ser o caso, de obras completas do século XX ata os nosos días, relacionando o contido e as formas de expresión coa traxectoria e o estilo do/da seu/súa autor/a, o seu xénero e o movemento literario ao que pertence. 	Actividades de aula/caderno e caderno dixital Proba escrita/exame
		<ul style="list-style-type: none"> LCL2B4.2.2. Compara textos de diferentes épocas, e describe a evolución de temas e formas. 	Actividades de aula/caderno e caderno dixital Proba escrita/exame
	<ul style="list-style-type: none"> B4.3. Interpretar de xeito crítico fragmentos ou obras da literatura do século XX ata os nosos días, recoñecendo as ideas que manifestan a relación da obra co seu contexto histórico, artístico e cultural. 	<ul style="list-style-type: none"> LCL2B4.3.1. Interpreta de xeito crítico fragmentos ou obras completas significativos da literatura do século XX ata os nosos días, recoñecendo as ideas que manifestan a relación da obra co seu contexto histórico, artístico e cultural. 	Actividades de aula/caderno e caderno dixital Proba escrita/exame
	<ul style="list-style-type: none"> B4.4. Desenvolver por escrito un tema da historia da literatura do século XX ata os nosos días, expondo as ideas con rigor, claridade e coherencia, e achegando unha visión persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> LCL2B4.4.1. Desenvolve por escrito un tema da historia da literatura do século XX ata os nosos días, expondo as ideas con rigor, claridade, coherencia e corrección, e achegando unha visión persoal. 	Actividades de aula/caderno e caderno dixital Proba escrita/exame
	<ul style="list-style-type: none"> B4.5. Elaborar un traballo de carácter educativo en soporte impreso ou dixital sobre un tema do currículo de literatura consultando fontes diversas, adoptando un punto de vista crítico e persoal, e utilizando as tecnoloxías da información. 	<ul style="list-style-type: none"> LCL2B4.5.1. Le textos informativos en papel ou en formato dixital sobre un tema do currículo de literatura do século XX ata os nosos días, extraendo a información relevante para ampliar coñecementos sobre o tema. 	Actividades de aula/caderno e caderno dixital Proba escrita/exame
3º trimestre	<ul style="list-style-type: none"> B1.4. Realizar unha presentación educativa oral sobre un tema controvertido, contrapondo puntos de vista enfrontados, defendendo unha opinión persoal con argumentos convincentes e utilizando as tecnoloxías da información e da comunicación para a súa realización, avaliación e mellora. 	<ul style="list-style-type: none"> LCL2B1.4.1. Planifica, realiza e avalía presentacións educativas orais de forma individual ou en grupo sobre un tema polémico de carácter educativo ou da actualidade social, científica ou cultural, analizando posturas enfrontadas e defendendo unha opinión propia mediante argumentos convincentes. 	Actividades de aula/caderno e caderno dixital Tarefa / rúbrica

		<ul style="list-style-type: none"> LCL2B1.4.2. Compila información e apoios audiovisuais ou gráficos, consultando fontes de información diversa e utilizando correctamente os procedementos de cita. 	Tarefa / rúbrica
		<ul style="list-style-type: none"> LCL2B1.4.3. Clasifica e estrutura a información obtida, elaborando un guión da presentación. 	Tarefa / rúbrica
		<ul style="list-style-type: none"> LCL2B1.4.4. Exprésase oralmente con claridade, precisión e corrección, axustando a súa actuación verbal e non verbal ás condicións da situación comunicativa, e utilizando os recursos expresivos propios do rexistro formal. 	Actividades de aula/caderno e caderno dixital Tarefa / rúbrica
		<ul style="list-style-type: none"> LCL2B1.4.5. Avalía as súas presentacións orais e as dos/das seus/súas compañeiros/as, detectando as dificultades estruturais e expresivas, e deseñando estratexias para mellorar as súas prácticas orais e progresar na aprendizaxe autónoma. 	Tarefa / rúbrica
	<ul style="list-style-type: none"> B2.1. Comprender e producir textos expositivos e argumentativos propios dos ámbitos educativo, xornalístico, profesional ou empresarial, identificando a intención do emisor, resumindo o seu contido, diferenciando a idea principal e explicando o modo de organización. 	<ul style="list-style-type: none"> LCL2B2.1.4. Produce textos expositivos e argumentativos propios usando o rexistro adecuado á intención comunicativa, organizando os enunciados en secuencias lineais cohesionadas e respectando as normas ortográficas e gramaticais, e revisa a súa produción escrita para melloralas. 	Actividades de aula/caderno e caderno dixital Tarefa / rúbrica
	<ul style="list-style-type: none"> B2.2. Escribir textos expositivos e argumentativos propios do ámbito educativo con rigor, claridade e corrección, empregando argumentos adecuados e convincentes, e axustando a súa expresión á intención comunicativa e ao resto das condicións da situación comunicativa. 	<ul style="list-style-type: none"> LCL2B2.2.1. Desenvolve por escrito un tema do currículo con rigor, claridade e corrección ortográfica e gramatical, aplicando os coñecementos gramaticais e pragmáticos, para mellorar a expresión escrita. 	Proba escrita/exame
		<ul style="list-style-type: none"> LCL2B2.2.2. Nas súas producións escritas axusta a súa expresión ás condicións da situación comunicativa (tema, ámbito discursivo, tipo de destinatario, xénero textual, etc), empregando os recursos expresivos propios do rexistro formal e evitando o uso de coloquialismos. 	Actividades de aula/caderno e caderno dixital Tarefa / rúbrica
		<ul style="list-style-type: none"> LCL2B2.2.3. Avalía as súas propias producións escritas e as dos/das seus/súas compañeiros/as, recoñecendo as dificultades estruturais e expresivas, recorrendo a obras de consulta tanto impresas como dixitais para a súa corrección, e deseñando estratexias para mellorar a súa redacción e avanzar na aprendizaxe autónoma. 	Tarefa / rúbrica
	<ul style="list-style-type: none"> B2.3. Realizar traballos educativos individuais ou en grupo sobre temas polémicos do currículo ou da actualidade social, científica ou cultural, planificando a súa realización, contrastando opinións enfrontadas, defendendo unha opinión persoal e utilizando as tecnoloxías da información e da comunicación para a súa realización, avaliación e mellora. 	<ul style="list-style-type: none"> LCL2B2.3.1. Realiza traballos educativos individuais e en grupo sobre un tema controvertido do currículo ou da actualidade social, cultural ou científica, planificando a súa realización, fixando os seus propios obxectivos, contrastando posturas enfrontadas, e organizando e defendendo unha opinión propia mediante distintos tipos de argumentos. 	Tarefa / rúbrica
		<ul style="list-style-type: none"> LCL2B2.3.2. Utiliza as tecnoloxías da información e da comunicación para documentarse, consultando fontes diversas, avaliando, contrastando, seleccionando e organizando a información relevante mediante fichas-resumo. 	Tarefa / rúbrica

		<ul style="list-style-type: none"> LCL2B2.3.3. Respecta as normas de presentación de traballos escritos: organización en epígrafes, procedementos de cita, notas a pé de páxina, bibliografía... 	Tarefa / rúbrica
	<ul style="list-style-type: none"> B2.4. Analizar textos escritos argumentativos e expositivos propios dos ámbitos educativo, xornalístico, profesional ou empresarial, identificando os seus trazos formais característicos e relacionando as súas características expresivas coa intención comunicativa e co resto dos elementos da situación comunicativa. 	<ul style="list-style-type: none"> LCL2B2.4.3. Recoñece e explica os procedementos de cita (estilo directo, indirecto ou indirecto libre, e cita encuberta) presentes en textos expositivos e argumentativos, así como a súa función no texto. 	Actividades de aula/caderno e caderno dixital Proba escrita/exame
	<ul style="list-style-type: none"> B3.3. Identificar e explicar os niveis de significado das palabras ou expresións en función da intención comunicativa do discurso oral ou escrito en que aparecen. 	<ul style="list-style-type: none"> LCL2B3.3.1. Explica con propiedade o significado de palabras ou expresións, diferenciando o seu uso denotativo e connotativo, e relacionándoo coa intención comunicativa do emisor. 	Actividades de aula/caderno e caderno dixital Proba escrita/exame
		<ul style="list-style-type: none"> LCL2B3.3.2. Recoñece, analiza e interpreta as relacións semánticas entre as palabras (sinonimia, antonimia, hiperonimia, polisemia e homonimia) como procedemento de cohesión textual. 	Actividades de aula/caderno e caderno dixital Proba escrita/exame
	<ul style="list-style-type: none"> B3.6. Aplicar os coñecementos sobre o funcionamento da lingua á comprensión, á análise e ao comentario de textos de distinto tipo procedentes dos ámbitos educativo, xornalístico, profesional e empresarial, relacionando os usos lingüísticos (marcas de obxectividade e subxectividade; referencias deícticas temporais, espaciais e persoais, e procedementos de cita) coa intención comunicativa do emisor e o resto dos elementos da situación comunicativa. 	<ul style="list-style-type: none"> LCL2B3.6.1. Recoñece, analiza e explica as características lingüísticas e os recursos expresivos de textos procedentes dos ámbitos educativo, xornalístico, profesional e empresarial, relacionando os usos lingüísticos coa intención comunicativa do emisor e o resto dos elementos da situación comunicativa, e utilizando a análise para aprofundar na comprensión do texto. 	Actividades de aula/caderno e caderno dixital Proba escrita/exame
		<ul style="list-style-type: none"> LCL2B3.6.2. Aplica os coñecementos sobre o funcionamento da lingua á comprensión, á análise e ao comentario de textos de distinto tipo procedentes dos ámbitos educativo, xornalístico, profesional e empresarial, relacionando os usos lingüísticos (marcas de obxectividade e subxectividade; referencias deícticas temporais, espaciais e persoais, e procedementos de cita) coa intención comunicativa do emisor e o resto dos elementos da situación comunicativa. 	Actividades de aula/caderno e caderno dixital Proba escrita/exame
		<ul style="list-style-type: none"> LCL2B3.6.3. Recoñece e explica os procedementos de inclusión do emisor e do receptor no texto. 	Actividades de aula/caderno e caderno dixital Proba escrita/exame
		<ul style="list-style-type: none"> LCL2B3.6.4. Recoñece e explica as referencias deícticas, temporais, espaciais e persoais nos textos. 	Actividades de aula/caderno e caderno dixital Proba escrita/exame
		<ul style="list-style-type: none"> LCL2B3.6.5. Recoñece, explica e utiliza os procedementos de cita. 	Tarefa / rúbrica

		<ul style="list-style-type: none"> LCL2B3.6.6. Revisa textos escritos propios e alleos, recoñecendo e explicando as súas incorreccións (concordancias, réxime verbal, ambigüidades sintácticas, coloquialismos, etc.), con criterios gramaticais e terminoloxía apropiada, co obxecto de mellorar a expresión escrita e avanzar na aprendizaxe autónoma. 	Tarefa / rúbrica
	<ul style="list-style-type: none"> B3.9. Coñecer a situación do español no mundo, as súas orixes históricas e os seus trazos característicos, e valor as súas variantes. 	<ul style="list-style-type: none"> LCL2B3.9.1. Coñece a situación actual da lingua española no mundo diferenciando os usos específicos da lingua no ámbito dixital. 	Actividades de aula/caderno e caderno dixital
		<ul style="list-style-type: none"> LCL2B3.9.2. Coñece as orixes históricas do español en América e as súas principais áreas xeográficas, recoñecendo nun texto oral ou escrito algúns dos trazos característicos e valorando as súas variantes. 	Actividades de aula/caderno e caderno dixital Proba escrita/exame
	<ul style="list-style-type: none"> B3.10. Participar en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensións sobre libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, e relacionados cos elementos transversais, evitando estereotipos lingüísticos ou culturais. 	<ul style="list-style-type: none"> LCL2B3.10.1. Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensións sobre libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais, e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe. 	Tarefa / rúbrica
	<ul style="list-style-type: none"> B3.11. Reflexionar sobre o sistema e as normas de uso das linguas, mediante a comparación e a transformación de textos, enunciados e palabras, e utilizar estes coñecementos para solucionar problemas de comprensión e para a produción de textos. 	<ul style="list-style-type: none"> LCL2B3.11.1. Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e a produción dos textos traballados en calquera das outras. 	Actividades de aula/caderno e caderno dixital Tarefa / rúbrica
	<ul style="list-style-type: none"> B4.1. Coñecer os aspectos temáticos e formais dos principais movementos literarios do século XX ata os nosos días, así como os autores e obras máis significativos. 	<ul style="list-style-type: none"> LCL2B4.1.1. Desenvolve por escrito con coherencia e corrección as características temáticas e formais dos principais movementos do século XX ata os nosos días, mencionando os autores e obras máis representativas. 	Actividades de aula/caderno e caderno dixital Proba escrita/exame
	<ul style="list-style-type: none"> B4.2. Ler e analizar textos literarios representativos da historia da literatura do século XX ata os nosos días, identificando as características temáticas e formais, en relación co contexto, o movemento, o xénero ao que pertence e a obra do/da autor/a, e constatando a evolución histórica de temas e formas. 	<ul style="list-style-type: none"> LCL2B4.2.1. Analiza fragmentos literarios ou, de ser o caso, de obras completas do século XX ata os nosos días, relacionando o contido e as formas de expresión coa traxectoria e o estilo do/da seu/súa autor/a, o seu xénero e o movemento literario ao que pertence. 	Actividades de aula/caderno e caderno dixital Proba escrita/exame
		<ul style="list-style-type: none"> LCL2B4.2.2. Compara textos de diferentes épocas, e describe a evolución de temas e formas. 	Actividades de aula/caderno e caderno dixital Proba escrita/exame
	<ul style="list-style-type: none"> B4.3. Interpretar de xeito crítico fragmentos ou obras da literatura do século XX ata os nosos días, recoñecendo as ideas que manifestan a relación da obra co seu contexto histórico, artístico e cultural. 	<ul style="list-style-type: none"> LCL2B4.3.1. Interpreta de xeito crítico fragmentos ou obras completas significativos da literatura do século XX ata os nosos días, recoñecendo as ideas que manifestan a relación da obra co seu contexto histórico, artístico e cultural. 	Actividades de aula/caderno e caderno dixital Proba escrita/exame

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.4. Desenvolver por escrito un tema da historia da literatura do século XX ata os nosos días, expondo as ideas con rigor, claridade e coherencia, e achegando unha visión persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCL2B4.4.1. Desenvolve por escrito un tema da historia da literatura do século XX ata os nosos días, expondo as ideas con rigor, claridade, coherencia e corrección, e achegando unha visión persoal. 	<p>Actividades de aula/caderno e caderno dixital</p> <p>Proba escrita/exame</p>
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.5. Elaborar un traballo de carácter educativo en soporte impreso ou dixital sobre un tema do currículo de literatura consultando fontes diversas, adoptando un punto de vista crítico e persoal, e utilizando as tecnoloxías da información. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCL2B4.5.1. Le textos informativos en papel ou en formato dixital sobre un tema do currículo de literatura do século XX ata os nosos días, extraendo a información relevante para ampliar coñecementos sobre o tema. 	<p>Actividades de aula/caderno e caderno dixital</p> <p>Proba escrita/exame</p>

4.2. Grado mínimo de consecución para superar a materia.

INDICADORES DE LOGRO de Lingua castelá e literatura de 2º de ESO

Textos orais e escritos

- Comprende globalmente un texto oral ou escrito, de carácter descriptivo, narrativo ou dialogado.
- Recoñece as características destes textos.
- Identifica textos explicativos, argumentativos, normativos e instructivos.
- Coñece e emite textos da vida cotiá: instancias, avisos, comunicacións e notas.
- Domina un vocabulario básico sobre o mundo da Administración.
- Redacta un texto escrito simple.
- Le en voz alta con corrección.
- Coñece os principais medios de comunicación de masas.
- Coñece as características da noticia e da crónica.
- Manexa un vocabulario básico referido á prensa.
- Interpreta un cartel publicitario, emoticonos, un cómic, un mapa conceptual, un panel informativo, unha entrevista e unhas normas.
- Recoñece os principais tipos de textos orais.

Coñecemento da lingua

- Distingue os elementos da comunicación nun acto comunicativo.
- Identifica as funcións da linguaxe que predominan en distintas mensaxes.
- Coñece os conceptos de texto, enunciado e sintagma.
- Recoñece as clases de enunciado segundo a actitude do hablante.
- Aplica as regras xerais de acentuación e os casos específicos.
- Emprega con corrección as principais regras ortográficas de todas as letras.
- Identifica a estrutura dos sintagmas.
- Distingue suxeito e predicado nunha oración e as oracións impersonais.
- Coñece a conxugación verbal.
- Recoñece as funcións sintácticas oracionais.

- Clasifica as oracións segundo o seu predicado: copulativas, predicativas, activas, pasivas, transitivas e intransitivas.
- Recoñece e produce oracións reflexivas, recíprocas, impersonais e de pasiva reflexa.
- Segue as pautas básicas para analizar e define unha oración: localiza o verbo, identifica o suxeito, verifica os complementos do núcleo do SN, distingue os complementos verbais e define a oración.
- Sabe que é a coherencia dun texto e identifica os principais mecanismos de cohesión textual.
- Utiliza correctamente os signos de puntuación.
- Distingue os usos coloquiais dos usos formais da lingua.

Educación literaria

- Identifica os principais xéneros literarios.
- Recoñece recursos literarios en distintos tipos de mensaxes.
- Identifica as partes dun poema, mide as sílabas dos versos e delimita o tipo de rima.
- Recoñece as principais clases de estrofas.
- Coñece a evolución da novela dende as súas orixes ata a novela moderna.
- Clasifica os tipos de narración segundo a acción que desenvolva e a intención do autor.
- Distingue entre unha narración en terceira ou primeira persoa e coñece os tipos de novela con narrador protagonista.
- Coñece as características fundamentais do conto literario e do microrrelato.
- Coñece os principais subxéneros didácticos: exemplo, fábula e ensaio.
- Coñece as orixes do teatro e a súa evolución.
- Transforma unha narración nun texto teatral.

INDICADORES DE LOGRO de Lingua castelá e literatura de 4º de ESO

Textos orais e escritos

- Recoñece textos argumentativos e expón os seus trazos característicos.
- Distingue entre argumentación racional e argumentación emocional.
- Define os conceptos de refutación e contraargumento.
- Analiza a estrutura dun texto prescriptivo.
- Enuncia as características da linguaxe dos textos prescriptivos.
- Explica as características da prensa.
- Coñece as características da radio como medio de comunicación.
- Explica as características da televisión.
- Elabora un anuncio publicitario.
- Identifica o código e os procedementos persuasivos empregados nun anuncio publicitario.
- Elabora explicacións orais sinxelas de forma ordenada e clara, previamente preparadas, sobre feitos de actualidade social, política ou cultural que sexan do interese do alumnado.
- Colabora en actividades de aprendizaxe individuais ou compartidas cooperando e respectando aos demais.
- Utiliza a lingua para tomar conciencia dos coñecementos, das ideas e dos sentimentos propios e para regular a propia conduta.
- Reflexiona ante as mensaxes que supoñen calquera tipo de discriminación para fomentar unha sensibilidade crítica fronte a elas.
- Domina as normas de presentación dos textos escritos tanto en soporte papel como dixital, con respecto polas normas gramaticais, ortográficas e tipográficas.

Coñecemento da lingua

- Aplica as regras ortográficas xerais.
- Analiza os mecanismos de cohesión presentes nun texto.
- Aplica correctamente os principios de acentuación.
- Recoñece enunciados e sintagmas.
- Aplica as regras de acentuación de ditongos, triptongos e hiatos.
- Identifica o suxeito e o predicado nunhas oracións.
- Explica o fenómeno da concordancia.
- Emprega correctamente os signos que delimitan enunciados.
- Identifica varias clases de complementos verbais.
- Aplica as normas de uso dos dous puntos e as comillas, a raia e os parénteses.
- Distingue as oracións compostas das oracións simples.
- Identifica e analiza oracións compostas por xuxtaposición e por coordinación.
- Aplica as normas de uso da grafía x, grafía e, ll, h, b/v, ll ou e.
- Escribe correctamente os homófonos que se diferencian pola presenza ou ausencia da grafía h.
- Identifica oracións compostas por subordinación.
- Recoñece e clasifica proposicións subordinadas sustantivas.
- Identifica e analiza proposicións subordinadas adxectivas.
- Diferencia proposicións subordinadas adverbiais propias e impropias.
- Identifica e analiza proposicións adverbiais impropias.

Educación literaria

- Explica os trazos propios da literatura neoclásica e romántica a partir dunha serie de textos.
- Demostra os coñecementos adquiridos sobre os principais autores e obras da literatura neoclásica e romántica.
- Coñece os trazos característicos da literatura realista e naturalista.
- Identifica os trazos característicos da poesía modernista nunha serie de textos.
- Identifica os trazos característicos da poesía da xeración do 27 a partir dunha serie de textos.
- Recoñece os trazos característicos da xeración do 98 nunha serie de textos.
- Recoñece os trazos característicos do teatro entre 1898 e 1939 a partir duns textos.
- Expón os trazos propios da poesía entre 1940 e 1975 a partir duns textos.
- Identifica a corrente á que pertence un texto literario narrativo escrito entre 1940 e 1975.
- Relaciona un texto con algunha das correntes teatrais xurdidas entre 1940 e 1975.
- Identifica nunha serie de textos os trazos da narrativa posterior a 1975.
- Recoñece nuns textos os trazos característicos da poesía e o teatro posteriores a 1975.
- Identifica nunha serie de textos os trazos propios da narrativa hispanoamericana do século XX.
- Le e comenta tres obras da literatura española dende o século XIX ata a actualidade, a elixir dunha lista.

INDICADORES DE LOGRO de Lingua castelá e literatura de 2º de BACHARELATO

Comunicación oral: escoitar e falar.

- Expón oralmente un tema controvertido, defendendo a súa opinión persoal e utilizando as TICs para a súa realización, avaliación e mellora.
- Sintetiza por escrito o contido de textos expositivos e argumentativos orais do ámbito educativo: conferencias e mesas redondas.
- Recoñece os xéneros textuais orais propios do ámbito educativo.
- Extrae información de textos orais procedentes dos medios de comunicación social, recoñecendo a intención e estrutura así como os recursos verbais e non verbais, e valora de forma crítica a súa forma e contido.

Comunicación escrita: ler e escribir.

- Escribe textos expositivos e argumentativos con rigor, claridade e corrección, empregando argumentos adecuados e convincentes e axustando a súa expresión á intención comunicativa e ao resto das condicións da situación comunicativa.
- Analiza textos escritos argumentativos e expositivos de distinto tipo, identificando os seus trazos formais característicos e relacionando as súas características expresivas coa intención comunicativa e co resto dos elementos da situación comunicativa.
- Comprende e produce textos expositivos e argumentativos escritos do ámbito educativo e profesional, identificando a intención do emisor, resumindo o seu contido, diferenciando a idea principal e explicando o modo de organización.
- Realiza traballos de investigación sobre temas polémicos do currículo obtendo a información de fontes impresas e dixitais e utilizando as Tics para a súa realización, avaliación e mellora.

Coñecemento da lingua.

- Recoñece e explica o proceso de formación das palabras en español, aplicando os coñecementos adquiridos para mellóraa, a comprensión e o enriquecemento do vocabulario activo.
- Coñece as posibilidades de creación de palabras e enriquecemento do léxico mediante a composición, derivación, parasíntese e acronimia.
- Recoñece e identifica os trazos característicos das categorías gramaticais, e explica os seus usos e valores nos textos.
- Identifica e explica os niveis de significado das palabras ou expresións en función da intención comunicativa do discurso oral ou escrito en que aparecen.
- Coñece as diferentes relacións léxico-semánticas das palabras (sinonimia, antonimia, hiperonimia, campo léxico e semántico, mediante a identificación nun texto ou o emprego de sinónimos, antónimos...).
- Identifica, explica e emprega as distintas estruturas sintácticas dun texto, sinalando as conexións lóxicas e semánticas que se establecen entre elas, así como os seus constituíntes e as diferentes funcións que poidan exercer nas oracións.
- Aplica os coñecementos sobre estruturas sintácticas dos enunciados para a realización, a autoavaliación e a mellora de textos orais e escritos, tomando conciencia da importancia do coñecemento gramatical para o uso correcto da lingua.
- Aplica os coñecementos sobre o funcionamento da lingua á comprensión, análise e comentario de textos de distinto tipo procedentes dos ámbitos educativo, xornalístico, profesional e empresarial, relacionando os usos lingüísticos (marcas de obxetividade e subxectividade; referencias deícticas temporais, espaciais e persoais e procedementos de cita) coa intención comunicativa do emisor e o resto dos elementos da situación comunicativa.
- Explica a forma de organización interna dos textos expositivos e argumentativos.
- Reflexiona sobre a relación entre os procesos de produción e recepción dun texto, recoñecendo a importancia que para a súa comprensión teñen os coñecementos previos.
- Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, apuntas sobre libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro, e relacionados cos elementos transversais, evitando estereotipos lingüísticos ou culturais.
- Reflexiona sobre o sistema e as normas de uso das linguas, mediante a comparación e a transformación de textos, enunciados e palabras, e utiliza estes coñecementos para solucionar problemas de comprensión e para a produción de textos.
- Detecta erros ou estruturas agramaticais en pequenos textos facilitados.

Educación literaria.

- Coñece os aspectos temáticos e formais dos principais movementos literarios do século XX ata os nosos días, así como os autores e as autoras e obras máis significativos.
- Le e analiza textos literarios representativos da historia da literatura do século XX ata os nosos días, identificando as características temáticas e formais, en relación co contexto, o movemento, o xénero ao que pertence e a obra de o/ da autor/-a, e constata a evolución histórica de temas e formas.
- Interpreta de xeito crítico fragmentos ou obras da literatura do século XX ata os nosos días, recoñecendo as ideas que manifestan a relación da obra co seu contexto histórico, artístico e cultural.
- Desenvolve por escrito un tema da historia da literatura do século XX ata os nosos días, expoñendo as ideas con rigor, claridade e coherencia, e aportando unha visión persoal.
- Elabora traballos de carácter educativo en soporte papel ou dixital sobre temas do currículo de literatura consultando fontes diversas, adoptando un punto de vista crítico e persoal, e utilizando as tecnoloxías da información.
- Le e comprende polo menos tres das obras propostas da literatura do século XX: *El lector de Julio Verne* de Almudena Grandes, *Romancero gitano* de F. García Lorca, *La fundación* de A. Buero Vallejo e *Crónica de una muerte anunciada* de G. García Márquez.
- Desenvolve por escrito un tema de estudo das obras de lectura obrigatoria, expoñendo as ideas con rigor, claridade e coherencia, e aportando unha visión persoal.

4.3. Procedementos e instrumentos de avaliación

A avaliación está enfocada á mellora do proceso ensino-aprendizaxe, polo que é necesario que as ferramentas utilizadas sexan diversas.

Expoñemos en primeiro lugar as ferramentas destinadas á avaliación dos criterios e contidos recolleitos no currículo que se levarán a cabo :

- **Unha proba de avaliación inicial** ao comezo do curso para pescudar o nivel de coñecementos do alumnado e determinar o nivel de ensino do que partir. En caso de consideralo necesario, tamén poderá realizarse ao iniciar as distintas unidades.
- **Ficha persoal de observación** directa e sistemática para realizar un rexistro continuo de datos sobre a realización de tarefas, participación nas actividades cotiás da aula, traballo en grupo, hábitos escolares, actitude, dominio de técnicas e adquisición das aprendizaxes. Con iso preténdese realizar unha avaliación formativa que aporte datos ao profesor para poder axustar niveis e ritmos, de maneira que a aprendizaxe sexa o máis personalizada posible.
- **Unha avaliación sumativa** ao final de cada trimestre que se obterá por medio de:
 - a) A realización de **probos escritos** específicas para valorar a adquisición dos contidos conceptuais e procedimentais.
 - b) A produción de **traballos de creación**, seguindo os modelos textuais analizados en clase.
 - c) A elaboración de **traballos de investigación**, individuais ou en equipo, manexando todo tipo de fontes.
 - d) Actividades e tarefas habituais na aula que serán avaliadas mediante rúbricas e recolleitas no caderno de aula.
 - e)

5. CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS QUE REQUIRE A MATERIA

A proposta didáctica deste Departamento baséase no concepto de que a profesora pasa a ser un xestor de coñecemento do alumnado e o alumno ou alumna adquire un maior grado de protagonismo. Para iso intentamos:

1. Favorecer a aprendizaxe significativa, que supón un proceso de interactividade profesora-alumno e alumno-alumno, a través da motivación positiva do alumnado ante os conceptos que debe aprender mediante:
 - A presentación da utilidade dos coñecementos que debe aprender para afrontar situacións comunicativas diversas.
 - O tratamento dos contidos intentando relacionalos coa súa experiencia vital.
 - Presenza do lúdico e creativo.
 - Emprego de gráficos e imaxes que amenizan e aclaran conceptos.
 - A elección de textos de acordo cos seus intereses e desenvolvemento psicolóxico.
 - A activación das ideas previas mediante a avaliación inicial e a organización cíclica dos contidos.
2. Conseguir que os alumnos sexan os verdadeiros protagonistas do seu proceso de aprendizaxe, mediante o emprego dunha metodoloxía que potencie o razoamento inductivo e que aúne o traballo individual e en grupo, intentará:
 - Que aprendan a aprender, que manteñan unha actitude activa ante a propia aprendizaxe e que adquiran métodos de análise científica.
 - Que desenvolvan uns criterios propios e unha actitude ética e cívica de acordo cos valores dunha sociedade democrática, libre e tolerante.

A planificación da labor educativa non se limita só a facerlle chegar ao alumno unha serie de coñecementos lingüísticos e literarios, senón a dotarlle duns recursos persoais e intelectuais e duns valores que lle faciliten a súa socialización. En consecuencia, o obxectivo último desta materia é o **desenvolvemento da competencia comunicativa** do alumno, é dicir, a adquisición de cantos coñecementos e procedementos lle sexan necesarios para comunicarse satisfactoriamente en diferentes ámbitos e contextos sociais, sen esquecer, loxicamente, unha **educación literaria** que lle permita ler e gozar cos textos literarios máis significativos do noso ámbito cultural. Ademais, e en función das aprendizaxes adquiridas previamente, o alumno debe progresar convenientemente na **comprensión e na creación de textos orais e escritos** con adecuación á situación comunicativa e ao xénero discursivo, así como no emprego variado e rigoroso do sistema lingüístico, o que enriquecerá a súa linguaxe oral e escrita. A estes fins cabe engadir que o alumno coñeza as relacións existentes entre a lingua e a sociedade, de maneira que poida apreciar a existencia de diferentes variedades lingüísticas e valorar a realidade plurilingüe de España como fonte de riqueza cultural. Finalmente é necesario subliñar a **importancia da lectura comprensiva**, fundamental para actualizar e ampliar os coñecementos.

Dado que a sociedade actual require do noso alumnado a capacidade de enfrontarse a unha gran cantidade de información, o seu tratamento forma parte dos nosos obxectivos. Por iso, na nosa metodoloxía integramos o manexo de diversas fontes e soportes, utilizando tanto medios audiovisuais como informáticos, enfrontando ao alumno coa tarefa de procura, selección, análise e interpretación da información, así como no desenvolvemento da súa capacidade crítica. Para iso contamos cos recursos da Biblioteca Escolar e das aulas de informática.

En todas as unidades didácticas, tanto da ESO como de Bacharelato, recóllese algunha actividade de **uso das Tics**. Ademais os alumnos deben realizar traballos onde se potencia o manexo das distintas fontes da información. En todos os niveis fórmase ao alumnado nas estratexias de procura e transmisión da información utilizando todo tipo de soportes, para conseguir a súa autonomía persoal mediante o emprego crítico da información. Parte importante da metodoloxía a constitúen todas as accións previstas para o fomento da lectura. O currículo inclúe o uso de soportes electrónicos na composición de textos, de modo que pode abordarse máis eficazmente algunhas operacións que interveñen no proceso de escritura (planificación, execución do texto, revisión) e que constitúe un dos contidos básicos desta materia. Os obxectivos xerais recollidos no **Proxecto Lector** do noso centro, tamén están na nosa programación, por exemplo: potenciar a comprensión lectora como base de todo aprendizaxe, como axuda para mellorar a comunicación oral e escrita, e como estímulo do espírito crítico; integrar as actividades de comprensión lectora no contexto da clase e no traballo diario; traballar a lectura comprensiva conxuntamente coa escritura e a expresión oral; implicar na lectura ao alumnado, buscando fórmulas atractivas e motivadoras; facer que o alumnado entenda a importancia que ten para a súa aprendizaxe o feito de comprender ben o que le e afacelo a empregar o dicionario.

Como a formación da lectura comprensiva esixe un traballo progresivo e continuado, na materia de lingua castelá e literatura traballamos con todo tipo de textos: literarios, expositivos, xornalísticos, publicitarios... en soporte impreso ou electrónico. Para a avaliación de aspectos relacionados co hábito lector temos en conta, non só os índices de lectura, senón tamén a capacidade do alumnado para avanzar na súa competencia literaria e ser capaces de enfrontarse a textos cada vez máis complexos, así como á súa actitude diante da lectura como medio para a aprendizaxe e fonte de pracer.

A través da aula virtual na plataforma moodle realizaranse actividades de diferente tipo e subirase o esquema dos contidos que se irán traballando na aula xunto coas actividades, tarefas ou traballos de creación ou investigación, que permitan ao alumnado o seguimento diario do proceso de ensino:

- Exercicios interactivos auto correxibles que lles sirvan de repaso ós contidos xa traballados. Comprobaremos que os fan a través do informe de actividade.
- Fichas de repaso dos mesmos contidos. Unhas veces serán corrixidas; outras, enviaremos as solucións para facelos responsables do seu propio aprendizaxe.
- Actividades do libro de texto sobre contidos que deben repasar o, en algún caso, ampliar.
- Enlaces a vídeos ou páxinas web que lles axuden a contestar cuestionarios sobre contidos de gramática ou de literatura.
- Presentaranse diversas propostas que axuden a practicar a distinta tipoloxía textual. Estes temas na aula virtual recollen: una proposta sobre o tipo de texto, un esquema coas partes do traballo, una rúbrica cos criterios de corrección e unha tarefa para que poidan enviar o seu traballo para a corrección.
- Obra de lectura obrigatoria: en todos os niveis, teñen que ler una obra que será avaliada por medio dun traballo escrito que responde a unha guía de lectura.

6. *MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS.*

ESO.

Na ESO tense prevista a utilización dos seguintes materiais:

- O libro de texto da editorial Anaya (para todos os cursos da ESO) con todos os recursos dixitais que posúe.
- Ordenador persoal do alumno das aulas Abalar no primeiro ciclo de ESO
- Cadernos, folios, material fotocopiado.
- Libros de literatura xuvenil.
- Textos procedentes dos medios de comunicación: prensa, revistas...
- Recursos da biblioteca do Centro.
- Recursos informáticos manexados pola profesora coa pizarra dixital ou desprazando aos alumnos ás aulas de informática.
- Medios informáticos e recursos da aula virtual a través da plataforma Moodle.

BACHARELATO.

Previuse a utilización dos seguintes materiais:

- Libro de texto da editorial Casals para 1º de Bacharelato. En 2º de Bacharelato non hai libro, trabállase con material fotocopiado.
- Cadernos, folios, material fotocopiado.
- Libros de lectura obrigatoria.
- Textos procedentes dos medios de comunicación: prensa, radio, TV.
- Recursos da biblioteca do Centro e da municipal.
- Medios informáticos e recursos do aula virtual a través da plataforma Moodle.

7. CRITERIOS SOBRE A AVALIACIÓN, CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNADO.

7.1. CRITERIOS SOBRE A AVALIACIÓN.

O Departamento de Lingua Castelá publica, coa axuda do equipo directivo, a súa programación didáctica na páxina Web do Centro onde se especifican os contidos mínimos e os criterios de avaliación.

Cada profesora, a principios de curso, informa aos alumnos dos obxectivos da materia, a metodoloxía e os criterios de avaliación. Finalmente, no taboleiro de cada aula, colócase esta información.

As ferramentas de avaliación que se utilizan para valorar a consecución dos obxectivos didácticos son:

- **Unha proba de avaliación inicial** ao comezo do curso para pescudar o nivel de coñecementos do alumnado e determinar o nivel de ensino do que partir. En caso de consideralo necesario, tamén poderá realizarse ao iniciar as distintas unidades.
- **Ficha persoal de observación directa e sistemática** para realizar un rexistro continuo de datos sobre a realización de tarefas, participación nas actividades cotiás da aula, traballo en grupo, hábitos escolares, actitude, dominio de técnicas e adquisición das aprendizaxes. Con iso preténdese realizar unha avaliación formativa que aporte datos ao profesor para poder axustar niveis e ritmos, de maneira que a aprendizaxe sexa o máis personalizado posible.
- **Unha avaliación sumativa** ao final de cada trimestre que se obterá por medio de:
 - a) A realización de **probos escritos específicos** para valorar a adquisición dos contidos conceptuais e procedimentais.
 - b) A produción de **traballos de creación**, seguindo os modelos textuais analizados en clase.
 - c) A elaboración de **traballos de investigación**, individuais ou en equipo, manexando todo tipo de fontes.
 - d) Actividades e tarefas habituais no aula que serán avaliadas mediante rúbricas e recolleitas no caderno de aula.

Todos os modelos de exame previstos conterán a valoración numérica a cada pregunta ata un máximo de 10 puntos. Coa maior brevidade, entregaráselles aos alumnos xa corrixidos e suficientemente explicados para avaliar de forma conxunta a proba.

7.2. CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN.

Na ESO terase en conta non só as **probos escritos** (cuxo valor porcentual na nota final de avaliación non excederá o 70%) senón tamén o **traballo diario** recolleito na ficha persoal de observación, onde se avaliará a realización das tarefas diarias, a **participación** na aula... Este traballo será valorado cun 10% da nota de avaliación. Tamén será importante para a nota de avaliación a cualificación dos **traballos de creación** obrigatorios e voluntarios e as **lecturas realizadas**, ata un 20%, que se avaliarán mediante rúbricas e probas escritas.

Por outra banda, valorarase desfavorablemente (ata un punto) a utilización, tanto na expresión oral como na escrita, dun rexistro inadecuado así como que se cometan faltas de expresión e ortográficas de forma reiterada.

No **Bacharelato** observarase o traballo do alumnado na aula (se realiza de forma adecuada as actividades e as corrixe, se sabe tomar notas e apuntes), o nivel de oralidade (capacidade discursiva, pronunciación e entoación, ordenación de ideas, capacidade de argumentación), a lectura expresiva e a capacidade de organización do traballo.

No **Bacharelato** os exames de contidos terán unha valoración do 80% da nota, reservando o 20% restante á lectura de obras obrigatorias en 2º de Bacharelato.

Realizaranse, polo menos, dúas probas escritas por trimestre. A nota media entre os exames será obtida en función da materia que inclúa cada un, aínda que se procurará que sexa sempre do 50%. Cada unha delas conterá un texto a partir do cal se suscitaran diversas cuestións relativas a:

- A comprensión do texto: Identificación do tema. Resumo ou esquema. Estrutura. Comentario crítico.
- A lingüística: Léxico. Gramática. Convencións ortográficas.
- O tipo de texto, a variedade lingüística, recursos estilísticos e técnicas literarias.
- As lecturas obrigatorias.
- A historia da literatura.

A redacción (estrutura xerarquizada de ideas, construcións lingüísticas correctas, emprego de vocábulos con propiedade) e a ortografía (sen omisións, excesos ou vacilacións no uso adecuado de letras, acentos, diérese e signos de puntuación) considéranse o soporte obrigado da escritura de calquera alumno; as súas deficiencias influirán de forma negativa na cualificación podendo restar ata dous puntos sobre a nota final da avaliación.

Terase en conta a capacidade para acceder de forma autónoma ás fontes de información, para seleccionar nelas os datos pertinentes en relación cun determinado propósito, para organizar esta información mediante fichas, resumos, esquemas, etc. e para reutilizala na elaboración dun texto argumentativo.

En 2º de Bacharelato, os alumnos deberán realizar e entregar, polo menos un comentario crítico por avaliación. Supoñerá un 5% da nota final de trimestre. Na valoración dos textos producidos polos alumnos terase en conta, ademais da relevancia dos datos de acordo coa finalidade o texto, a solidez da argumentación, a organización coherente dos contidos, a cohesión dos enunciados sucesivos do texto e o rexistro adecuado. Teranse tamén en conta o uso apropiado de procedementos de citación (notas ao pé de páxina, comiñas, etc.) e a inclusión correcta da bibliografía consultada.

Valoraranse non só as probas escritas senón tamén o traballo diario recolleito na ficha persoal de observación, onde se avaliará a realización das actividades da aula, a participación, o interese polo traballo e a superación das dificultades, podendo sumar ata medio punto sobre a nota da avaliación.

Tamén será importante para a nota da avaliación a cualificación dos traballos de creación onde practiquen a procura de información e a redacción, as lecturas realizadas e os comentarios de textos que se lles vaian propoñendo. Os criterios de cualificación quedarán detallados nos seus correspondentes rúbricas. Este traballo poderá sumar ata un punto sobre a nota da avaliación

Cualificación de probas e traballos			Cualificacións negativas	
ESO	Probas escritas ou telemáticas	70%	Expresión oral e escrita inadecuada, faltas de ortografía...	Resta ata un punto na nota da avaliación
	Traballo diario	10%		
	Traballos creación e lecturas	20%		

2º BACHARELATO			Cualificacións positivas		Cualificacións negativas	
	Probas escritas ou telemáticas	80%	Capacidade de organización do traballo e de corrección do mesmo	Ata 0.5 puntos máis.	Redacción e ortografía defectuosas	Ata 2 puntos menos da nota da avaliación
				Ata 1 punto máis	Entrega incompleta ou fora de prazo das tarefas	
Lecturas	20%	Participación Traballos de creación			Nivel de oralidade incorrecto	

7.3. PROMOCIÓN DO ALUMNADO.

Despois de cada avaliación, realizarase unha recuperación dos contidos non adquiridos. No caso da ESO, só se poderá recuperar un 70 % da nota e un 10% das lecturas obrigatorias mediante un traballo ou unha proba escrita. O traballo diario e os traballos de creación non se avalían con exames.

O alumnado da ESO, na 3ª avaliación, terá que demostrar o coñecemento de polo menos dúas das lecturas obrigatorias do curso e o de 2º de Bacharelato, na ordinaria, terá que demostrar o coñecemento de polo menos tres das lecturas obrigatorias. De non facelo deberá ser examinado na ESO na proba final e no Bacharelato na proba extraordinaria.

Para obter a cualificación positiva na avaliación final na ESO e na avaliación ordinaria de Bacharelato, farase a media aritmética das notas obtidas nas tres avaliacións para o que é necesario superar cada unha delas ou ben que a media entre as tres avaliacións sexa igual ou superior a 5, sempre que a evolución do alumno ao longo do curso sexa positiva, tendo presente o principio de avaliación continua. En caso de non ter superada a materia segundo os anteriores supostos, o alumno poderá recuperala mediante a realización dun exame final.

A **proba escrita** que decidirá a cualificación **da avaliación final na ESO e da avaliación ordinaria no Bacharelato** versará sobre os contidos mínimos e supoñerá:

- Na **ESO** os exames de contidos terán unha valoración do 70% da nota final. Estes exames poderán incluír algunha lectura obrigatoria non realizada polo alumno. O 30% restante da nota se obterá do traballo diario, as lecturas e os traballos de creación realizados ó longo do curso.

- No **2º de Bacharelato** os exames de contidos terán unha valoración do 80% da nota, reservando o 20% restante á lectura das obras obrigatorias. Aqueles alumnos que non acaden os mínimos esixibles na avaliación ordinaria, terán que presentarse a un examen de toda a materia na avaliación extraordinaria en xuño.

As **actividades de recuperación e reforzo** que propoñeremos aos alumnos que presenten dificultades ao longo do curso son os seguintes:

- **Repetición dos traballos propostos** que estean deficientemente realizados, introducindo as correccións oportunas coa orientación do profesor que, en todo momento, debe informar ao alumno das súas posibilidades de recuperación mediante o emprego de rúbricas.

- **Tarefas de reforzo** daqueles aspectos que se consideren necesarios: exercicios especiais de vocabulario, de ortografía, de comentario de textos, etc.

- **Tarefas** que favorezan o cambio de actitude na realización dos traballos en grupo.

- **Exercicios de adquisición de técnicas de estudo.**

- **Repetición de probas de adquisición de conceptos.**

8. INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR O PROCESO DE ENSINO E PRÁCTICA DOCENTE

Ao final de cada avaliación os membros do Departamento se reunirán para analizar os resultados da mesma e ver en que medida se lograron os obxectivos propostos para ese trimestre. Os nosos indicadores de logros se fundamentarán en si se conseguiu impartir o 80% de materia proposta e si a porcentaxe de aprobados supera as tres cuartas partes do grupo a avaliar. A partir dos resultados obtidos, se reformulará a práctica docente para mellorar as desviacións con respecto a devanditos indicadores. Todas as modificacións que se vaian facendo ao longo do curso, recolleranse na memoria final de curso.

9. ORGANIZACIÓN DAS ACTIVIDADES DE SEGUIMIENTO, RECUPERACIÓN E AVALIACIÓN DAS MATERIAS PENDENTES

ESO

As profesoras que imparten clase no grupo no que haxa alumnado coa materia de Lingua Castelá de cursos anteriores pendente de aprobar se encargaran de programar unhas actividades de reforzo e recuperación que lles axuden a alcanzar os mínimos esixidos, que se recollen na programación de cada curso. Estas actividades están organizadas en unidades que se lles van proporcionando aos alumnos que deben entregalas para a súa corrección. Ademais, se lles realizará un exame por trimestre que lles obrigue a levar esa materia ao día. A principio de cada trimestre, se lles entrega un documento onde se especifica a materia, os exercicios e traballos de repaso que deben realizar, as datas para entregalos e a data do exame.

A profesora responsable encargarse de facer un seguimento e avaliación dos progresos dos alumnos para determinar en qué momento poden considerarse alcanzados os obxectivos da materia. Ademais terase en conta o traballo que estean realizando no nivel no que o alumno está matriculado, así como o interese e esforzo que mostren por mellorar nas habilidades lingüísticas. Por outra banda, ó contar con clases de reforzo en todos os nivéis da Eso, estes alumnos xa contan cunha atención máis personalizada.

En cada avaliación darase conta aos tiores e aos pais do progreso do alumno na materia pendente. Aqueles alumnos que non aproben mediante este proceso de avaliación continua someteranse no mes de maio a un exame, tal como establece a actual normativa, e, se o suspenden de novo, deberán presentarse á proba final de xuño.

Neste curso contamos cun alumno de 2º ESO coa materia de *Lingua castelá e Literatura* pendente.

BACHARELATO

En Bacharelato só se realizarán dúas probas que aborden os contidos mínimos da materia de 1º. Se o alumno aproba os dous exames (non se fará media por baixo dun 4), xa non terá que presentarse á proba oficial de maio e lle quedará recuperada a materia. A principio de curso e antes de vacacións de Nadal entréganselles sendos documentos onde se especifica a materia de cada exame, os exercicios de repaso que poden realizar para preparala, as datas para entregalos e a data do exame.

Darase conta aos tiores e aos pais do progreso do alumno na materia pendente aínda que, ao evitar que as datas de exames coincidan coas de 2º de Bacharelato, estas notificacións non poderán coincidir cos boletíns de notas.

Este ano contamos con dous alumnos de 2º de Bacharelato coa materia de *Lingua castelá e Literatura* do primeiro curso suspensa.

10. DESEÑO DA AVALIACIÓN INICIAL E MEDIDAS INDIVIDUAIS E COLECTIVAS QUE SE PODEN ADOPTAR COMO CONSECUCENCIA DOS SEUS RESULTADOS

Avaliación inicial

Nos primeiros días do curso, realizarase unha avaliación inicial que axude a identificar que aprendizaxes imprescindibles do terceiro trimestre do curso 2021-22 no foron adquiridas. De acordo cos resultados obtidos, realizaranse tarefas de reforzo que permitan ao alumnado ir adquirindo ditas aprendizaxes. A avaliación inicial permitira valorar o nivel de comprensión oral e escrita e detectar aos alumnos con dificultades de aprendizaxe na nosa materia. Estes alumnos adoitan ser máis que os que contan con ACS. Unha vez obtidos os resultados, como este curso contamos con agrupamentos flexibles no primeiro ciclo da ESO , aproveitaremos esas horas para que estes alumnos con dificultades, ao traballar en grupo reducido, poidan lograr os mesmos obxectivos de etapa.

Alumnos repetidores

O alumnado repetidor da ESO poderá seguir un programa específico personalizado, unha vez se detecten as súas dificultades trala avaliación inicial e os informes do curso anterior. Este programa seguirá as mesmas pautas que o de recuperación de pendentes para aqueles alumnos que non formen parte dos agrupamentos flexible aínda que cun seguimento maior. Será supervisado pola profesora que lle dá clase que recollerá nunha ficha de observación semanal os avances ou problemas que presente para seguir o ritmo do traballo marcado. Do mesmo xeito, contarán cun traballo específico adaptado ás súas necesidades pero que lles axude a alcanzar os indicadores de logro mínimos marcados na programación.

Adaptacións curriculares (ACS)

Estamos pendentes de recibir informes sobre os alumnos na avaliación inicial para saber se contamos con alumnos con necesidades educativas que requiran a elaboración de ACS.

Agrupamentos flexibles

Tras a avaliación inicial, detectaranse aos alumnos con dificultades de aprendizaxe e decidirse quen sairá no agrupamento flexible, que será impartido fóra da aula por outro profesor. O alumno poderá reintegrarse ao grupo clase sempre que demostre que as súas dificultades están superadas.

11. MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE.

Todas as programacións elaboradas por este Departamento son permeables aos cambios que as profesoras introducen habitualmente na práctica co obxectivo de atender a todos os alumnos. A clasificación, xerarquización e ordenación das actividades (tanto si son do libro de texto como si as elaborou a profesora) están pensadas de xeito tal que facilitan as seguintes estratexias de atención á diversidade:

- Distinguir claramente contidos prioritarios e contidos complementarios ou de ampliación.
- Propoñer actividades diferenciadas (de repaso, reforzo e ampliación dos contidos) en función da distinción establecida nos contidos.
- Secuenciar as actividades de comprobación e consolidación para que presenten unha dificultade progresiva e unha gran variedade de estratexias e destrezas.
- Utilizar metodoloxías diversas.
- Empregar materiais variados.
- Favorecer agrupamentos de clase que posibiliten a interacción.

A atención á diversidade supón recoñecer diferentes motivacións, capacidades, intereses e estilos de aprendizaxe, por iso, ao iniciar unha unidade didáctica introdúcense unhas actividades iniciais (orais na maioría dos casos) que permiten ao alumno un primeiro contacto co tema; a través delas, a profesora detectará a situación dos alumnos e poderá introducir as modificacións que considere oportunas; así a profesora poderá adaptar os contidos de acordo coas necesidades do grupo.

Tanto as unidades didácticas do libro de texto como o material facilitado pola profesora directamente ou na aula virtual inclúen:

- Tarefas interactivas que permiten interrelacionar contidos conceptuais.
- Tarefas de ensino-aprendizaxe e investigación que permiten ampliar ou reforzar.
- Tarefas de apoio con diferentes grados de dificultade.
- Tarefas comentadas que inclúen temas transversais.

Finalmente, a selección e utilización de materiais variados, usados con racionalidade e no momento adecuado, facilitan a atención á diversidade. No caso de *Lingua castelá e Literatura*, o libro de texto e o material elaborado polas profesoras se complementa con obras literarias completas, antoloxías, películas achega das obras e autores estudados, obras de consulta, prensa habitual, gravacións...

Como todos os anos a coordinación da labor da PT co alumnado con necesidades educativas especiais será imprescindible para conseguir que este alumnado poida ser atendido na cantidade e calidade necesarias. Aínda están por determinar as horas de atención da PT, pero o apoio o fará dentro da aula.

Os reforzos de atención á diversidade concéntranse, o mesmo que nos anos anteriores, nos niveis de 1º ESO e 2º ESO. Tras realizar a avaliación inicial decidírase que alumnos necesitan dito reforzo e este será impartido por outro profesor nun agrupamento flexible fóra da aula.

12. CONCRECIÓN DOS ELEMENTOS TRANSVERSAIS

Os elementos transversais trabállanse dunha forma moi dispar dentro da materia aínda que, como se verá neste sinxelo cadro, hai temas como a comprensión lectora, a expresión oral e escrita, a comunicación audiovisual ou o uso das Tics que se abordan en todos os bloques e en todos os cursos. Por outra banda, a variedade de lecturas que se lles propoñen aos alumnos provoca que se traballen moitos temas, sobre todo dentro da literatura xuvenil, que teñen que ver con estes elementos transversais aínda que aquí non se citen expresamente.

EDUCACIÓN SECUNDARIA

TEMAS TRANSVERSAIS	CICLO	BLOQUE
Comprensión lectora	1º	B-2 B-3 B-4
	2º	B-2 B-3 B-4
Expresión oral y escrita	1º	Todos os bloques
	2º	Todos os bloques
Comunicación audiovisual	1º	Todos os bloques
	2º	Todos os bloques
Tecnoloxías da innovación e a comunicación	1º	Todos os bloques
	2º	Todos os bloques
Emprendemento	1º	B-1 B-2
	2º	B-1 B-2
Educación cívica e constitucional	1º	B-1 B-2
	2º	B-1 B-2
Desenvolvemento sostible e medio	1º	B-2 B-4
	2º	B-2 B-4
Os riscos de explotación e abuso sexual	1º	B-2 B-4
	2º	B-2 B-4
Abuso e maltrato das persoas con discapacidade	1º	B-2 B-4
	2º	B-2 B-4
Situacións de risco derivadas da inadecuada utilización das TIC	1º	B-4
	2º	B-4

Desenvolvemento e afianzamento do espírito emprendedor	1º	Estes elementos abórdanse de forma esporádica cando son o tema dos numerosos textos que se traballan na materia.
	2º	
Protección ante emerxencias e catástrofes	1º	
	2º	
Adquisición das competencias para o desenvolvemento dos diversos modelos de empresa	1º	
	2º	
Fomento da igualdade de oportunidades e do respecto ao emprendedor e ao empresario	1º	
	2º	
Ética empresarial	1º	
	2º	

2º BACHARELATO

TEMAS TRANSVERSAIS	BLOQUES
Desenvolvemento sostible e medio	B-1 B-2
Os riscos de explotación e abuso sexual	B-1 B-2
Abuso e maltrato das persoas con discapacidade	B-1 B-2
Situacións de risco derivadas da inadecuada utilización das TIC	B-1 B-2
Desenvolvemento e afianzamento do espírito emprendedor	B-1 B-2
Protección ante emerxencias e catástrofes	B-1 B-2
Adquisición das competencias para o desenvolvemento dos diversos modelos de empresa	Non se traballan.
Fomento da igualdade de oportunidades e do respecto ao emprendedor e ao empresario	
Ética empresarial	

13. ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES.

O Departamento de Lingua Castelá e Literatura adoptará as liñas de actuación do Plan anual de lectura que se establecerán na primeira CCP no mes de outubro e continuará coas xa iniciadas:

- Apoiar a actividade das "Mochilas viaxeiras" no primeiro ciclo da ESO.
- Colaborar na continuidade do club de lectura "Pantasma de papel".
- Continuar os itinerarios lectores nos dous ciclos da ESO.
- Participar en "Tempo de ler": 20 minutos diarios de lectura silenciosa en todos os niveis da ESO e en todos os tramos horarios.
- Crear glosarios de aula cos termos propios da materia.

As actividades propostas polo Departamento para este curso son as seguintes:

- Asistencia a algunha representación teatral con alumnos da ESO e de Bacharelato. Poderíanse facer visionados dalgunha obra teatral que poida ser de interese para ao alumnado de acordo co período literario que esteamos a traballar.
- Proxección de películas baseadas en obras de autores contemporáneos.
- Saídas para a realización de Rutas literarias en colaboración con outros departamentos.
- Participación en concursos literarios promovidos por diversas institucións.

Aínda que se realicen traballos para celebrar outras conmemoracións (Día do consumidor, Día da Paz...), nas que se participa máis directamente son:

- A semana da Prensa, do 17 ao 21 de marzo. Obradoiro de periodismo ofertado po participar no programa "Prensa na Escola" da Voz de Galicia.
- Día do Libro, 23 de abril.
- Colaboración coas actividades organizadas pola Biblioteca do Centro relacionadas co fomento da lectura e o desenvolvemento do Plan Lector.
- Como en anos anteriores, algúns alumnos colaborarán coa Biblioteca Municipal de Neda nas Xornadas Literarias que se celebrarán en abril, presentando pequenos relatos.

14. MECANISMOS DE REVISIÓN, AVALIACIÓN E MODIFICACIÓN DAS PROGRAMACIÓNS DIDÁCTICAS EN RELACIÓN COS RESULTADOS ACADÉMICOS E PROCESOS DE MELLORA

O Departamento de Lingua Castelá e Literatura co fin de promover a reflexión docente e a autoavaliación da realización e o desenvolvemento de programación didáctica, realiza unha reunión semanal onde, ademais de abordar as cuestións puntuais que vaian xurdindo (información e preparación de CCP, adquisición de material, organización de actividades propias ou en colaboración coa Biblioteca...), todos os membros comentan e toman decisións sobre os problemas que van xurdindo na posta en práctica das distintas programacións de aula, así como o seguimento a pendentes e alumnos con necesidades educativas especiais.

Estas decisións son recollidas nas actas das reunións e os acordos, ademais de ir afectando á marcha do curso, reflectiranse na memoria final do departamento para ser tidos en conta na programación didáctica do curso seguinte. Ademais, tamén analizamos os resultados de cada avaliación para tomar medidas que poidan suplir posibles carencias ou problemas que xurdan en cada grupo.

Polo tanto, cando iniciamos un novo curso, non só incluímos as novidades que a Lei de Educación vai levando a cabo, senón que revisamos toda a programación para recoller eses cambios e melloras que a nosa práctica docente nos indicou e que temos recollidos primeiro, nas actas e, finalmente, na memoria. Ademais de todas estas medidas, ao finalizar cada unidade didáctica proponse unha secuencia de preguntas que permitan ao docente avaliar o funcionamento do programado na aula e establecer estratexias de mellora para a propia unidade. De igual modo, propoñemos o uso dunha ferramenta para a avaliación da programación didáctica no seu conxunto; esta se pode realizar ao final de cada trimestre, para así poder recoller melloras no seguinte. Dita ferramenta descríbese a continuación:

ASPECTOS A AVALIAR	A DESTACAR...	A MELLORAR...	PROPOSTAS DE MELLORA PERSOAL
Temporalización dos estándares			
Desenrolo dos obxectivos didácticos			
Manexo dos contidos da unidade			
Descritores e desempeños competenciais			
Realización de tarefas			
Estratexias metodolóxicas seleccionadas			
Recursos			
Claridade nos criterios de avaliación			
Uso de diversas ferramentas de avaliación			
Portfolio de evidencias dos estándares de aprendizaxe			
Atención á diversidade			
Realización de actividades con relación ao Proxecto lector			
Realización de actividades con relación ao Plan de integración de TICs			

15. INFORMACIÓN AO ALUMNADO E ÁS FAMILIAS

CRITERIOS SOBRE AVALIACIÓN

O Departamento de Lingua Castelá publica, coa axuda do equipo directivo, a súa programación didáctica na páxina Web do Centro onde se especifican os contidos mínimos e os criterios de avaliación.

Cada profesora, a principios de curso, informa aos alumnos dos obxectivos da materia, a metodoloxía e os criterios de avaliación. Finalmente, no taboleiro de cada aula, colócase esta información.

ALUMNOS CON MATERIAS PENDENTES

A principio de cada trimestre, aos alumnos da coa materia de Lingua Castelá e Literatura pendente do curso anterior se lles entrega un documento onde se especifica a materia, os exercicios e traballos de repaso que deben realizar, as datas para entregalos e a data do exame.

En cada avaliación darase conta aos titores e aos pais do progreso do alumno na materia pendente. Aqueles alumnos que non aproben mediante este proceso de avaliación continua someteranse no mes de maio a un exame, tal como establece a actual normativa, e, se o suspenden de novo, deberán presentarse á proba final.

Tamén aproveitaremos a aula virtual , ben a través da mensaxería ou a través do foro, o que permitirá ao alumnado pórse en contacto co profesorado e solucionar as dúbidas que se lles presenten. Tamén se subirán actividades, tarefas, traballos e enlaces a páxinas web.

As titorías de pais poderán ser presenciais o poderase levar a cabo por calqueira das seguintes vías: telefonicamente, mediante a aplicación abalar móbil ou a través do correo.